

	Projekti nimetus: Narva-Jõesuu sadama – ja jõeäärse territooriumi ning esindusväljaku põhiprojekt		
	Aadress: Suur-Lootsi 2, 8 ja 10, Kalda tn 2, Narva-Jõesuu linn, Ida-Virumaa		
Projektijuht: S. Kasepalu	Dokumendi nimetus: Seletuskiri		
Koostaja: S. Kasepalu, E. Koel, M. Jürimets	Töö nr: 23072	Staadium: Põhiprojekt	Dokumendi tähis: MA-3-01

1 ÜLDOSA	4
1.1 Objekti lühikirjeldus.....	4
1.2 Põhiprojekti ülesehitus	5
1.3 Projekti eesmärk	5
1.4 Projekteerija	6
2 ALUSDOKUMENDID.....	9
2.1 Tellija lähteülesanne	9
2.2 Kehtivad detailplaneeringud ja külgnevad projektid	9
2.3 Uuringud	9
2.4 Tehnovõrkude valdajate tehnilised tingimused	9
2.5 Normdokumendid ja juhendmaterjalid.....	10
3 OLEMASOLEVA OLUKORRA ANALÜÜS.....	11
3.1 Ruumiline paiknemine ja liikumisteed.....	11
3.2 Loodusväärtused	12
3.2.1 Maastik ja haljastus	12
3.2.2 Tuuled.....	13
3.2.3 Varjuanalüüs.....	13
3.3 Esteetiline väärtus	14
3.3.1 Vaated.....	14
3.3.2 Hoonestus.....	15
3.4 Rekreatiivne väärtus	17
3.4.1 Liikumine.....	17
3.4.2 Funktsioonid.....	18
3.4.3 Inventar	19
3.5 Kaitsealused objektid ja kinnismälestised	19
4 PROJEKTLAHENDUSE VÄLJATÖÖTAMINE	20
4.1 Eskiislahendus	20
4.1.1 Koidu 1 saunahoone eskiis	21
4.1.2 Laadakioskite eskiis.....	21
4.1.3 Saunahoone tehnosüsteemid.....	22
4.2 Etapid	23
4.3 Projektlahenduse keskkonnamõjude hindamine.....	23
5 ETAPP 1 - ESINDUSVÄLJAK JA LÄHIALA	24
5.1 Identiteet ja disainimotiivid maastikus	24
5.2 Asendiplaaniline lahendus.....	24
5.3 Lava arhitektuur.....	25
5.3.1 Arhitektuurne idee	25
5.3.2 Lava valgustus	25

	Projekti nimetus: Narva-Jõesuu sadama – ja jõeäärse territooriumi ning esindusväljaku põhiprojekt		
	Address: Suur-Lootsi 2, 8 ja 10, Kalda tn 2, Narva-Jõesuu linn, Ida-Virumaa		
Projektijuht: S. Kasepalu	Dokumendi nimetus: Seletuskiri		
Koostaja: S. Kasepalu, E. Koel, M. Jürimets	Töö nr: 23072	Staadium: Põhiprojekt	Dokumendi tähis: MA-3-01

5.3.3	Sajuvesi	25
5.3.4	Puudega inimeste erivajadustest tulenevad nõuded	25
5.3.5	Ehituskonstruksioonid	26
5.4	Linnainventar ja arhitektuursed väikevormid	26
5.5	Purskkaev	27
5.5.1	Valguse režiimid	29
6	ETAPP 2 - RANNA-ALA	30
6.1	Asendiplaaniline lahendus	30
6.1.1	Arhitektuursed väikevormid ja erilahendused	30
6.1.2	Olemasolevad rajatised	31
7	KONSTRUKTIIVNE OSA	32
8	HALJASTUS	32
8.1	Olemasoleva haljastuse kaitsmine	32
8.2	Kavandatud raied ja ümberistutused	33
8.3	Projekteeritud haljastus	33
8.3.1	Taimmaterjali valik	33
8.3.2	Kavandatud raied	33
9	PROJEKTEERITUD KATTED JA KVALITEEDINÕUDED	34
9.1	Üldised paigaldusnõuded	34
9.2	Projekteeritud katendid	34
9.3	Piirded ja äärised	35
10	VALGUSTUS, ELEKTRIVARUSTUS, VALVEKAAMERAD	35
11	NÕUDED E HITUSTÖÖDELE	36
11.1	Nõuded materjalidele	36
11.2	Nõuded taimede kasvualuste rajamisele	37
11.2.1	Puude ja põõsaste kasvualused	37
11.2.2	Põõsaste ja püsikute kasvualused	37
11.2.3	Muru kasvualus	37
11.3	Istikud ja istutustööd	38
11.3.1	Puude istutamine	38
11.3.2	Põõsaste ja püsikute istutamine	38
11.4	Multš	38
11.5	Toestamine	39
11.6	Muru rajamine	39
12	HOOLDUSPLAAN	40
12.1	Paigaldatud väikevormide hooldus	40

	Projekti nimetus: Narva-Jõesuu sadama – ja jõeäärse territooriumi ning esindusväljaku põhiprojekt		
	Aadress: Suur-Lootsi 2, 8 ja 10, Kalda tn 2, Narva-Jõesuu linn, Ida-Virumaa		
Projektijuht: S. Kasepalu	Dokumendi nimetus: Seletuskiri		
Koostaja: S. Kasepalu, E. Koel, M. Jürimets	Töö nr: 23072	Staadium: Põhiprojekt	Dokumendi tähis: MA-3-01

12.2 Üldised haljastuse hooldusnõuded	40
12.3 Istutatud puude hooldus.....	40
12.4 Põõsaistutuste ja püsikute hooldus	41
12.5 Murualade hooldus	41

13 TULEOHUTUSE OSA..... 42

14 MÜRA..... 42

15 KESKKONNAKAITSE..... 42

15.1 Ehitusaegne puude kaitse	42
15.2 Jäätmekäitlus.....	42
15.3 Keskkonnareostuse vältimine	43

16 NÕUDED E HITUSTÖÖLE 43

16.1 Nõuded töövõtjale	44
------------------------------	----

 	Projekti nimetus: Narva-Jõesuu sadama – ja jõeäärse territooriumi ning esindusväljaku põhiprojekt		
	Address: Suur-Lootsi 2, 8 ja 10, Kalda tn 2, Narva-Jõesuu linn, Ida-Virumaa		
Projektijuht: S. Kasepalu	Dokumendi nimetus: Seletuskiri		
Koostaja: S. Kasepalu, E. Koel, M. Jürimets	Töö nr: 23072	Staadium: Põhiprojekt	Dokumendi tähis: MA-3-01

1 ÜLDOSA

1.1 Objekti lühikirjeldus

Projektala asub Ida-Virumaal, Narva-Jõesuu linnas. Projekteeritav ala hõlmab olulist osa linna keskusest ning seda piiritlevad Jaan Poska, Suur-Lootsi ja Koidu tänavad, lisaks kuulub projekteerimiselasse kõrge rekreatsioonitähtsusega Narva jõe kallas.

Põhiprojekti staadiumis on lahendatud esindusväljaku tsooni ruumiline paiknemine, linnainventar ja lava, lisaks Suur-Lootsi tn sõidutee osa, parkimine ja katendid. Väljaku elementidele on tagatud veevarustus ja kanalisatsioon, elektrivarustus ning väljakule on projekteeritud valvekaamerad. Kalda tn 2 ehk ranna tsoonis on lahendatud puhkeala teed, mänguväljakud, inventar ja haljastus.

Projekti tellija on Narva-Jõesuu Linnavalitsus. Kontaktisik: Vladimir Varaksin vladimir.varaksin@narva-joesuu.ee

Joonis 1 Asukoha skeem. Alus: Maa-amet

 	Projekt nimetus: Narva-Jõesuu sadama – ja jõeäärse territooriumi ning esindusväljaku põhiprojekt		
	Adress: Suur-Lootsi 2, 8 ja 10, Kalda tn 2, Narva-Jõesuu linn, Ida-Virumaa		
Projektijuht: S. Kasepalu	Dokumendi nimetus: Seletuskiri		
Koostaja: S. Kasepalu, E. Koel, M. Jürimets	Töö nr: 23072	Stadium: Põhiprojekt	Dokumendi tähis: MA-3-01

Projekteerimisala moodustavad osaliselt või täielikult järgmised kinnistud:

- Suur-Lootsi tn 2 (katastritunnus 51301:001:0289)
- Suur-Lootsi tn 8 (katastritunnus 51301:001:0029)
- Suur-Lootsi tn 10 (katastritunnus 51301:001:0311)
- Suur-Lootsi tänav L3 (katastritunnus 51301:001:0189)
- Suur-Lootsi tänav L2 (katastritunnus 51301:001:0249)
- Koidu tn 1k (katastritunnus 51301:001:0054)
- Koidu tn 1 (katastritunnus 51301:001:0031)
- Koidu tänav L1 (katastritunnus 51401:001:0007)
- J. Poska tn 26 (katastritunnus 51301:001:0055)
- Vana tn 3 (katastritunnus 51401:001:0046)
- Vana tn 1 (katastritunnus 51401:001:0047)
- Vana tänav L1 (katastritunnus 51401:001:0050)
- Vana tänav L3 (katastritunnus 51401:001:0260)
- Kalda tn 2 (katastritunnus 51401:001:0033)
- Kalda tänav L1 (katastritunnus 51301:001:0303)

1.2 Põhiprojekti ülesehitus

Projekt koosneb järgmistest töödest:

- Uuringud ja keskkonnamõjude eelhindang
- Maastikuarhitektuur koos arhitektuuri ja konstruktiivse osaga
- Teedeehituslik osa
- Veevarustuse ja kanalisatsiooni osa
- Elektrivarustus, välisvalgustus ning sidevarustuse osa

Ehitusloa taotlemine toimub tervikprojektile. Ehitusloa taotlemine ja projekti ekspertiis toimuvad üheaegselt.

1.3 Projekti eesmärk

Käesoleva töö eesmärgiks on Narva-Jõesuu linna esindusväljaku ja selle ümbritseva ala terviklahenduse kujundamine ja selle projekteerimine edaspidiseks ehitamiseks. Oluline on leida miljõesse mahult ja ruumiliselt sobiv lahendus.

Projektiga koostatakse:

- Ala terviklik ruumiline analüüs ja analüüsist lähtuvalt valitud kõige sobivam ala kontseptsioon ning ruumilise ja mahulise planeerimise lahendus;
- Ettepanek Narva-Jõesuu linna esindusväljaku asukohale (sh jõulupuu paigaldamiseks talvekuudel), selle ulatus ja juurdepääsud;
- Puhkeala lahendus jõe lähedal (olemasoleva koha peal) kõrghaljastusega alad (väikesed pargialad), kergliiklus, sõiduteed ja parkimine, välisvalgustus, videovalve ning väikevormid;
- Ettepanek laululava asukohale;
- Koidu tn 1 kinnistul paikneva sauna hoonestuse ala ja selle mahu ettepanekud, võttes arvesse, et sauna funktsioon peab hoones antud kohal jääma. Täiendavate funktsioonide ettepanekud;

Käesoleva **maastikuarhitektuurse eriosa** köites on **koondatud projekti ühisosad** ning käsitletud ka **arhitektuurset** osa.

 	Projektid nimetus: Narva-Jõesuu sadama – ja jõeäärse territooriumi ning esindusväljaku põhiprojekt		
	Adress: Suur-Lootsi 2, 8 ja 10, Kalda tn 2, Narva-Jõesuu linn, Ida-Virumaa		
Projektijuht: S. Kasepalu	Dokumendi nimetus: Seletuskiri		
Koostaja: S. Kasepalu, E. Koel, M. Jürimets	Töö nr: 23072	Stadium: Põhiprojekt	Dokumendi tähis: MA-3-01

1.4 Projekteeerija

Projektijuhtimine ja maastikuarhitektuurne osa

Projekteerimise projektijuht, vastutav teedeinsener: **Kardo Koplus**
Kutsetunnistus nr: 189885; Dipl. teedeinsener, tase 7. Projekteerimise juhtimine
E-mail: Kardo.koplus@kprojekt.ee

Projektijuht, vastutav maastikuarhitekt: **Signe Kasepalu**
Kutsetunnistus nr: 15211; Volitatud maastikuarhitekt, tase 7
E-mail: signe.kasepalu@kprojekt.ee

Maastikuarhitekt: **Elina Koel**
Kutse: diplomeeritud maastikuarhitekt
E-mail: elina.koel@kprojekt.ee

K-Projekt AS
REG. NR 12203754

Ahtri 6a, Tallinn, Harjumaa
Tel: +372 626 4100

 Koko	Projekti nimetus: Narva-Jõesuu sadama – ja jõeäärse territooriumi ning esindusväljaku põhiprojekt		
	Aadress: Suur-Lootsi 2, 8 ja 10, Kalda tn 2, Narva-Jõesuu linn, Ida-Virumaa		
Projektijuht: S. Kasepalu	Dokumendi nimetus: Seletuskiri		
Koostaja: S. Kasepalu, E. Koel, M. Jürimets	Töö nr: 23072	Stadium: Põhiprojekt	Dokumendi tähis: MA-3-01

AR - Arhitektuurne osa

Arhitekt: **Merilin Jürimets**

Kutsetunnistus nr: E002481. Diplomeeritud arhitekt

E-mail: jyrimets@koko.ee

Arhitekt, vastutav isik: **Raivo Kotov**

Kutsetunnistus nr: 155241. Volitatud arhitekt tase 7

E-mail: kotov@koko.ee

KOKO Arhitektid OÜ

REG. NR 10710760

Tartu mnt 84a, Tallinn 10112, Harjumaa

Tel: +372 660 40 60

TL - Teedeehituslik osa

Vastutav teedeinsener: **Kardo Koplus**

Kutsetunnistus nr 189886; Volitatud teedeinsener tase 8

E-mail: Kardo.koplus@kprojekt.ee

Teedeprojekteeija: **Günther Lillepruun**

E-mail: günther.lillepruun@kprojekt.ee

K-Projekt AS

REG. NR 12203754

Ahtri 6a, Tallinn, Harjumaa

Tel: +372 626 4100

VKV - Veevarustuse- ja kanalisatsiooni osa

Vee- ja kanalisatsiooniinsener: **Ülar Jõesaar**

Kutsetunnistus 176956; Volitatud veevarustuse- ja kanalisatsiooniinsener, tase 8

E-mail: ular@joesaar@entec.ee

ENTEC EESTI AS töö nr 1480/24

REG. NR 10449959

Pärnu mnt 160E, 11317 Tallinn, Harjumaa

Tel: +372 6177 430

EL - Valgustuse, elektrivarustuse ja valvekaamerate osa

Elektriprojekteeija: **Albert Koppel**

E-mail: albert.koppel@kprojekt.ee

Projekteeija/vastutav insener: **Kirill Logvinjuk**

Kutsetunnistus nr: EL-154-20. A-pädevusklass

E-mail: kirill.logvinjuk@kprojekt.ee

K-Projekt AS

REG. NR 12203754

Ahtri 6a, Tallinn, Harjumaa

Tel: +372 626 4100

 Koko	Projekti nimetus: Narva-Jõesuu sadama – ja jõeäärse territooriumi ning esindusväljaku põhiprojekt		
	Adress: Suur-Lootsi 2, 8 ja 10, Kalda tn 2, Narva-Jõesuu linn, Ida-Virumaa		
Projektijuht: S. Kasepalu	Dokumendi nimetus: Seletuskiri		
Koostaja: S. Kasepalu, E. Koel, M. Jürimets	Töö nr: 23072	Stadium: Põhiprojekt	Dokumendi tähis: MA-3-01

EK - Konstruktiivne osa

Ehitusinsener: **Rein Kannussaar**

Kutse E001555, Diplomeeritud ehitusinsener, tase 7 esmane kutse

E-mail: rein.kannussaar@dm.t.ee

Vastutav spetsialist: **Tõnis Raatma**

Kutse: Volitatud ehitusinsener, tase 8; kutsetunnistuse nr. 144365

DMT INSENERID OÜ

REG. NR 11258306

Salve 3 III korrus, Tallinn 11612, Harjumaa

Tel: +372 677 6370

Topo-geodeetilised uuringud

Uuringu koostaja, vastutav isik: **Karel Truu**

Kutsetunnistus nr: 176829. Geodeet, tase 6

E-mail: info@geodeesia24.ee

Geodeesia24 OÜ

REG. NR 12135099

Pärnu mnt 139e, Tallinn, Harjumaa

Tel: +372 5621 7960

Ehitusgeoloogia uuringud

Uuringu koostaja, vastutav isik: **Dmitri Matrunjonok**

E-mail: rei@reigeotehnika.ee

OÜ REI Geotehnika

REG. NR 10145171

Suur-Sõjamäe 36, Tallinn, Harjumaa

Tel: +372 660 4587

Keskkonnamõjude eelhindang

Uuringu koostaja: **Piret Toonpere**

KMH litsents KMH0153

E-mail: piret@lemma.ee

OÜ LEMMA

REG. NR 11453673

Värvi tn 5, 10621 Tallinn, Harjumaa

Tel: +372 527 9790

Purskkaevulahenduse tehniline konsultant

Raul Lump, Herko Lump (Pädevustunnistus EL-104-19)

E-mail: raul@heliotek.eu

OÜ Heliotek

REG. NR 11370510

Õitse tn. 10 Tallinn 10914

Tel. +372 5211999

 	Projekti nimetus: Narva-Jõesuu sadama – ja jõeäärse territooriumi ning esindusväljaku põhiprojekt		
	Address: Suur-Lootsi 2, 8 ja 10, Kalda tn 2, Narva-Jõesuu linn, Ida-Virumaa		
Projektijuht: S. Kasepalu	Dokumendi nimetus: Seletuskiri		
Koostaja: S. Kasepalu, E. Koel, M. Jürimets	Töö nr: 23072	Staadium: Põhiprojekt	Dokumendi tähis: MA-3-01

2 ALUSDOKUMENDID

2.1 Tellija lähteülesanne

- Riigihanke „Narva-Jõesuu sadama ja jõeäärse territooriumi väljaarendamine atraktiivseks tõmbekeskuseks. Projekteerimine.“ Lisa 2 – Tehniline kirjeldus
- Projekteerimistingimused - Lisa 1 Narva-Jõesuu Linnavalitsuse 13.12. 2022 korraldusele nr 479
- Maakondade arengustrateegiate elluviimise toetusmeetme taotlusvorm „Narva-Jõesuu sadama ja jõeäärse territooriumi väljaarendamine atraktiivseks tõmbekeskuseks“;

2.2 Kehtivad detailplaneeringud ja külgnevad projektid

- Narva-Jõesuu Linnavalikogu 30.01.2019 otsusega nr 78 kehtestatud Narva-Jõesuu linna üldplaneering ja selle keskkonnamõju strateegiline hindamine.
- "Suur-Lootsi 1 territooriumi, Suur-Lootsi ja J. Poska tänavate, Poska 36 ja Kalda 10 territooriumite ja Narva jõe vahele jääva maa-ala detailplaneering ", töö nr. 1541, Ruum ja Maastik OÜ, 2005a.
- „Narva-Jõesuu linna keskosa detailplaneering“ töö nr. 619/05, OÜ Hendrikson & Ko, 2005/2012a. Kehtestatud 03.10.2012; osaliselt kehtetuks tunnistatud 03.02.2023
- P.P. Projekt OÜ poolt koostatud töö nr 2212-144A„ Koidu 1, Narva-Jõesuu, 29022, Ida-Viru maakond, Ehitise audit“
- Narva-Jõesuu linna väikesadama II etapp. Estkonsult OÜ töö nr 21-001 ehitusluba nr 2112271/29229

2.3 Uuringud

Projekti koostamisel on kasutatud andmeid järgmistest ehitusuuringutest:

- Geodeetiline alusplaan: Geodeesia24 OÜ töö nr 7912-23 (2023.a)
- Ehitusgeoloogilised uuringud: OÜ Rei Geotehnika töö nr 5316-23 (2023.a)
- Keskkonnamõtjude eelhindang eskiislahendusele: LEMMA OÜ 2024.a töö

2.4 Tehnovõrkude valdajate tehnilised tingimused

- Telia Eesti AS telekommunikatsioonialased tehnilised tingimused nr 38595539. Kehtiv 18.01.2025.
- VKG Elektrivõrgud tehnilised tingimused elektriprojekti koostamiseks 10.01.2024 nr VEV.07-7/23. Kehtiv 10.01.2025.
- Alfatom Gaasi ja Soojuse OÜ tehnilised tingimused gaasi- ja soojustorustiku kaitsevööndites projekteerimiseks 12.01.2024 nr. 1-6 /2.
- AS Narva Vesi tehnilised tingimused tehnilised tingimused veevarustuse ja heitvee ärajuhtimiseks (kuni 1,5 m3/ööp) Suur-Lootsi 8 kinnistul. 18.01.2024 TTNJ-003. Kehtiv 18.01.2025
- AS Narva Vesi tehnilised tingimused tehnilised tingimused veevarustuse ja heitvee ärajuhtimiseks (kuni 1,5 m3/ööp) Suur-Lootsi 10 kinnistul. 18.01.2024 TTNJ-004. Kehtiv 18.01.2025
- Adven Eesti AS tehnilised tingimused TK24-02TT Narva-Jõesuu sadama ja jõeäärse territooriumi väljaarendamise projekti koostamiseks ja hoone aadressil Narva-Jõesuu linn, Koidu tn 1 lammutamise projekti koostamiseks.
- ELASA Elektroonilise side alased tehnilised tingimused nr: TT2499 väljastatud 22.01.2024, kehtivad kuni 22.01.2025
- Narva-Jõesuu Linnavalitsuse poolt antud tehnilised lähteülesanded tänavavalgustuse jaoks (e-kiri 24.01.2024)

 	Projekti nimetus: Narva-Jõesuu sadama – ja jõeäärse territooriumi ning esindusväljaku põhiprojekt		
	Address: Suur-Lootsi 2, 8 ja 10, Kalda tn 2, Narva-Jõesuu linn, Ida-Virumaa		
Projektijuht: S. Kasepalu	Dokumendi nimetus: Seletuskiri		
Koostaja: S. Kasepalu, E. Koel, M. Jürimets	Töö nr: 23072	Staadium: Põhiprojekt	Dokumendi tähis: MA-3-01

2.5 Normdokumendid ja juhendmaterjalid

- Ehitusseadustik
- Majandus- ja taristuministri 17.07.2015 määrus nr 97 „Nõuded ehitusprojektile“
- Sotsiaalministri 04.03.2002 määrus nr 42 „Müra normtasemed elu- ja puhkealal, elamutes ning ühiskasutusega hoonetes ja mürataseme mõõtmise meetodid“
- Sotsiaalministri 17.05.2002. a. määrus nr 78: „Vibratsiooni piirväärtused elamutes ja ühiskasutusega hoonetes ning vibratsiooni mõõtmise meetodid“.
- EVS 932: 2017 „Ehitusprojekt“
- EVS 843:2016 „Linnatänavad“
- EVS 812-1:2017 Ehitiste tuleohutus. Osa 1: Sõnavara
- EVS 812-7:2018 Ehitiste tuleohutus. Osa 7: Ehitisele esitatavad tuleohutusnõuded
- Siseministri 12.12.2022 määrus nr 44 "Nõuded tulekustutitele ja voolikusüsteemidele ning nende valikule, paigaldamisele, tähistamisele ja korrashoiule";
- Majandus- ja taristuministri määrus nr 51 / 02.06.2015 „Ehitise kasutamise otstarvete loetelu“
- Ettevõtlus ja infotehnoloogiaministri määrus nr 28 / 29.05.2018 „Puudega inimeste erivajadustest tulenevad nõuded ehitisele“
- ETF - kartoteek
- Riigipiiri seadus
- Looduskaitse seadus
- Narva-Jõesuu Linnavolikogu 30.10.2019 määrus nr 74 „Narva-Jõesuu linna jäätmehoolduseeskiri“
- EVS 939-1:2020 „Puittaimed haljastuses. Osa 1: Terminid ja määratlused“
- EVS 939-2:2020 „Puittaimed haljastuses. Osa 2: Ilupuude ja põõsaste istikute kvaliteedinõuded“;
- EVS 939-3:2020 „Puittaimed haljastuses. Osa 3: Puude ehitusaegne kaitse“;
- EVS 939-4:2020 „Puittaimed haljastuses. Osa 4: Puuhooldustööd“;
- EVS-EN 1176-1:2017 Mänguväljaku seadmed ja aluspinnakate. Osa 1: Üldised ohutusnõuded ja katsemeetodid
- EVS-EN 1176-2:2017 Mänguväljaku seadmed ja aluspinnakate. Osa 2: Täiendavad spetsiaalsed ohutusnõuded ja katsemeetodid kiikede jaoks (parandatud väljaanne 10.2019)
- EVS-EN 1176-3:2017 Mänguväljaku seadmed ja aluspinnakate. Osa 3: Täiendavad spetsiaalsed ohutusnõuded ja katsemeetodid liumägedele
- EVS-EN 1176-4:2017 Mänguväljaku seadmed ja aluspinnakate. Osa 4: Täiendavad spetsiaalsed ohutusnõuded ja katsemeetodid trossradadele (parandatud väljaanne 01.2019)
- EVS-EN 1176-5:2019 Mänguväljaku seadmed ja aluspind. Osa 5: Täiendavad spetsiaalsed ohutusnõuded ja katsemeetodid karussellidele
- EVS-EN 1176-6:2017 Mänguväljaku seadmed ja aluspinnakate. Osa 6: Täiendavad erilised ohutusnõuded ja katsemeetodid õõtsumisvahenditele (parandatud väljaanne 01.2019)
- EVS-EN 1176-11:2014 Mänguväljakute seadmed ja aluspind. Osa 11: Täiendavad spetsiaalsed ohutusnõuded ja katsemeetodid ruumilistele võrksüsteemidele
- EVS-EN 1177:2018 Lööki nõrgendav mänguväljaku aluspinnakate. Katsemeetodid löögi nõrgendamise kindlaksmääramiseks (parandatud väljaanne 01.2019)

Projekti koostamisel on lähtunud asjakohaste õigusaktide kehtivast redaktsioonist. Projekt vastab ja ehitamisel tuleb lähtuda Ehitusseadustiku nõuetest. Kommunikatsioonivaldajate nõudmised kajastuvad **tehnilistes tingimustes**. Ehitustööde teostamisel tuleb arvestada **kooskõlastuste koondnimekirjas** märgitud tingimustega.

Ehitustöid teostav töövõtja peab olema kvalifitseeritud, omama vastavate tööde tegemiseks pädevustunnistust ning kasutama vaid oskustööjõudu, omama vastavate tööde tegemiseks MTR-registri tõendit. Arvestades projekteeritud tehnovõrkude rohkust siis on kohustuslik ehitustööde teostajal koostada tööprojekt. See tagab kvaliteetse lõpptulemuse ja välistab ehitusaegsete ettenägematute

 	Projekt nimetus: Narva-Jõesuu sadama – ja jõeäärse territooriumi ning esindusväljaku põhiprojekt		
	Aadress: Suur-Lootsi 2, 8 ja 10, Kalda tn 2, Narva-Jõesuu linn, Ida-Virumaa		
Projektijuht: S. Kasepalu	Dokumendi nimetus: Seletuskiri		
Koostaja: S. Kasepalu, E. Koel, M. Jürimets	Töö nr: 23072	Stadium: Põhiprojekt	Dokumendi tähis: MA-3-01

olukordade tekkimise. Erilist tähelepanu tuleb pöörata olemasolevate säilivate rajatiste ja trassidele ja et ei tekitaks olemasoleva olukorra halvenemist.

3 OLEMASOLEVA OLUKORRA ANALÜÜS

3.1 Ruumiline paiknemine ja liikumisteed

Eesti pikima mereäärse kuurortrannaga Narva-Jõesuu, pindalaga 11,3 km², asub Soome lahe rannikul, 14 km kaugusel Narva linnast.

Narva-Jõesuu sadam ja seda ümbritsev territoorium asub Narva jõe vasakkaldal, Narva-Jõesuu linnas, Ida-Viru maakonnas. Skeemil on ala märgitud punasega 1, mis hõlmab kas tervenisti või osaliselt kinnistuid J. Poska tn 26, Suur-Lootsi tn 2, Suur-Lootsi tn 8, Suur-Lootsi tn 10, Suur-Lootsi tn L2, Suur-Lootsi tn L3, Koidu tn 1, Koidu tn 1k, Kalda tn 2, Kalda tn L1, Vana tn 1, Vana tn 3 ja Vana tn L3.

Projektala piirneb idast Narva jõega, mis ühtlasi on selles asukohas riigipiiriks. Narva-Jõesuu sadamast lõuna ja lääne poole jätkub linnakeskus erinvate elamu- ja ärihoonetega. Loode suunas jätkub maismaad elamu- ja üksikute ärihoonetega veel ca 500m ulatuses, lõppedes Narva-Jõesuu rannajoone ja Soome lahega.

Joonis 2 Projektala ruumiline paiknemine ja kontaktvõond

	Projekti nimetus: Narva-Jõesuu sadama – ja jõeäärse territooriumi ning esindusväljaku põhiprojekt		
	Adress: Suur-Lootsi 2, 8 ja 10, Kalda tn 2, Narva-Jõesuu linn, Ida-Virumaa		
Projektijuht: S. Kasepalu	Dokumendi nimetus: Seletuskiri		
Koostaja: S. Kasepalu, E. Koel, M. Jürimets	Töö nr: 23072	Staadium: Põhiprojekt	Dokumendi tähis: MA-3-01

Sadam ja seda ümbritsev territoorium paikneb piirkondlike tõmbekohtade suhtes keskuses. Projektala lõuna küljel paikneb hiljaaegu valminud toidupood Coop, mille teisel korrusel tegutseb perearstikeskus ning Narva-Jõesuu linnavalitsus. Sellest ida poole jäävad bensiinijaam Terminal, Narva-Jõesuu päästeamet ning Moskva Patriarhaadi Eesti Õigeusu kirik. Projektala lääne küljele jääb kaks kohvikut. Alal kesksel kohal paikneb veel reovee pumplahoone ning mitu ajutist kohvikut.

Projektala läbib kahe-suunaline Suur-Lootsi tänav, mis on linna läbiva tugimaantee (registrinumbriga 91) pikendus. Linna tänavatena kannab tugimaantee nimesid J. Poska tänav, Vabaduse tänav ja L. Koidula tänav. Ala külgneb nii J. Poska kui ka Vabaduse tänavaga, mida peetakse linna peatänavateks.

Riigipiiri äärses asukoha tõttu on Narva-Jõesuu ja eriti Narva-Jõesuu sadam ja seda ümbritsev territoorium suure ja kohati tajutava järelevalve all.

3.2 Loodusväärtused

3.2.1 Maastik ja haljastus

Narva-Jõesuu paikneb maastikuliselt looduskaunis kohas. Uuringuala asub kõrget looduslikku väärtust omava kaitsealuse Narva jõe alamjooksu hoiuala kaldal. Jõekallas on liivane, kohati esineb ka kivisemat kallast.

Ala asukohta arvestades on tegemist pigem mitmekesise loodusmaastikuga. Maastik on reljeefne, eriti uuringuala põhja ja kirde osas, langusega jõe suunas. Kõrguste vahe käsitletava ala ulatuses on ca 5 meetrit. Kõige järsem nõlv asub Koidu 1 saunahoone põhja poolisel küljel.

Hoonete kõrval asuvate lagendike ja poollooduslike haljasalade kõrval on jõe äärsel alal säilinud ka liigirikkama kooslusega looduslikku rohumaad ning parkmetsa. Kaldavööndis kasvavad paiguti kõrkjad. Uuringualal kasvav kõrghaljastus on valdavalt heas seisukorras ja hästi hooldatud. Kõrghaljastuses domineerivad männid, pärnad, vahtrad ja tammed, leidub ka üksikuid kuuski, toomingaid ja pappleid. Ala projekteerimisel tuleks olemasolevast olukorrast lähtuda ja projekteerida uus lahendus nii, et puid langetada tarvis ei oleks. Lisada tuleks mitmerindelist ning aastaringset dekoratiivset haljastust.

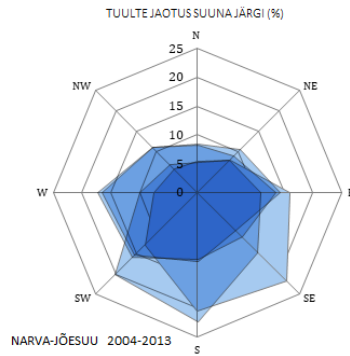

Foto 1 Vaade ranna-alal idasuunas

 	Projekti nimetus: Narva-Jõesuu sadama – ja jõeäärse territooriumi ning esindusväljaku põhiprojekt		
	Adress: Suur-Lootsi 2, 8 ja 10, Kalda tn 2, Narva-Jõesuu linn, Ida-Virumaa		
Projektijuht: S. Kasepalu	Dokumendi nimetus: Seletuskiri		
Koostaja: S. Kasepalu, E. Koel, M. Jürimets	Töö nr: 23072	Staadium: Põhiprojekt	Dokumendi tähis: MA-3-01

3.2.2 Tuuled

Keskonnaagentuuri 2004-2013. aastatel Narva-Jõesuu ilmajaamas mõõdetud andmete järgi puhuvad uuringualal aasta lõikes kõige tugevamalt edela ja lõuna tuuled. Arvestades ala külgnemist erinevate hoonete ja kõrghaljastusega, ei tohiks tuul edasisel projekteerimisel suureks mõjuteguriks olla. Võimalusel võib siiski kaaluda täiendava haljastuse rajamist projektala lõuna küljele.

Joonis 3 Tuulteroos

3.2.3 Varjuanalüüs

Projektala kohta koostati varjuanalüüs. Varjuanalüüsi aluseks on kõigi nelja (kevadise, suvise, sügise ja talvise) pööripäeva hommikused, lõunased ja õhtused varjud. Mida tumedam on vari, seda pimedam on seal terve aasta lõikes. Analüüsist selgub, et kõige päiksulisemad alad asuvad uuringuala lõuna küljel paikneva toidupoe Coop taga ning kohe jõe ääres. Eesti kliimat arvestades tuleks uued vaba aja veetmiseks mõeldud funktsioonid kavandada päiksulisematesse kohtadesse. Sellegi poolest tuleks ka nendele aladele ette näha varjulisemaid kohti, kus kuumal suvepäeval soovi korral varju leiab.

Joonis 4 Varjuanalüüs

 	Projekti nimetus: Narva-Jõesuu sadama – ja jõeäärse territooriumi ning esindusväljaku põhiprojekt		
	Adress: Suur-Lootsi 2, 8 ja 10, Kalda tn 2, Narva-Jõesuu linn, Ida-Virumaa		
Projektijuht: S. Kasepalu	Dokumendi nimetus: Seletuskiri		
Koostaja: S. Kasepalu, E. Koel, M. Jürimets	Töö nr: 23072	Staadium: Põhiprojekt	Dokumendi tähis: MA-3-01

3.3 Esteetiline väärtus

3.3.1 Vaated

Uuringuala esteetilisel hindamisel analüüsiti avanevaid vaateid ning neid rikkuvaid ja/või sulgevaid tegureid.

Joonis 5 Vaatesuunad (sinine) ja ebameeldivad vaated (punane)

Vaatajale on uuringualal põhiliseks esteetiliseks väärtuseks kõrghaljastus ning Narva jõgi. Ilusamad vaated jõe avanevad rannajoonest veidi kõrgematelt lagedatelt aladelt ja/või puude vahelt. Lisaks sellele on suur potentsiaal sadama taga asuval alal, kus on puude vahele tekkinud ilus vaatekoridor. Kaaluda tuleks vaatekoridori sidumist mõne teesihiga või mõne funktsiooni lisamist, et inimesi sinna meelitada.

Foto 2 Vaade jõe

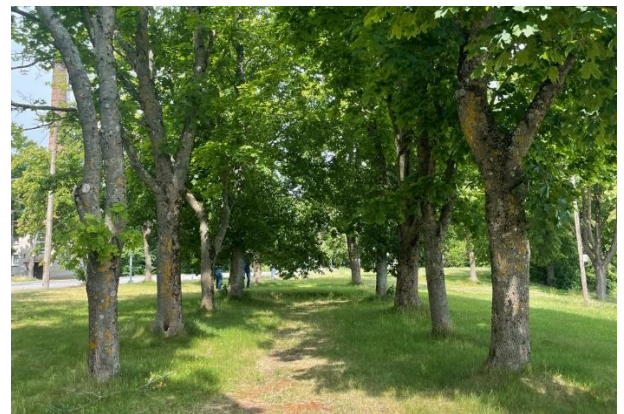

Foto 3 Vaade piki puudealleeid sadamakai taga

Põhiliselt rikuvad vaateid suured liigendamata asfalteeritud parkimisplatsid ning piirdeaiaga eraldatud sadamaga seotud alad, mida kasutatakse samuti parkimiseks ning soojakute, prügikastide, autorehvide jms paigutamiseks.

 	Projekti nimetus: Narva-Jõesuu sadama – ja jõeäärse territooriumi ning esindusväljaku põhiprojekt		
	Address: Suur-Lootsi 2, 8 ja 10, Kalda tn 2, Narva-Jõesuu linn, Ida-Virumaa		
Projektijuht: S. Kasepalu	Dokumendi nimetus: Seletuskiri		
Koostaja: S. Kasepalu, E. Koel, M. Jürimets	Töö nr: 23072	Staadium: Põhiprojekt	Dokumendi tähis: MA-3-01

Foto 4 Vaade parklale ala põhjaosas

Olemasolevaid vaateid tuleks säilitada ja esile tõsta. Kõrghaljastust tuleks regulaarselt hooldada (vajadusel raiuda maha kuivanud puud, likvideerida murdunud oksad jne). Vaadete avamiseks ja parendamiseks kaaluda suurte asfaltkattega parkimisplatside liigendamist või koguni ümber paigutamist. Olemasolevaid piirdeaedu ja ebameeldivalt silmatorkavaid fassaade on soovitatav haljastusega või muud moodi varjestada.

3.3.2 Hoonestus

Uuringualal ja selle ümber asuvad hooned mõjutavad samuti ala esteetilist väärtust. Kõikide lähikümbruses asuvate hoonete näol on tegemist madalhoonestusega, valdavalt on hooned ühe kuni kahe korruselised. Levinumaks katusetüübiks on viilkatus, kuid uushooned on ehitatud juba lamekatusega.

J. Poska ja Suur-Lootsi tänava nurgal paikneb 2019. aastal valminud kahekorruseline monteeritavast raudbetoonist büroo- ja kaubandushoone. Hoones paikneb toidukauplus Konsum, perearstikeskus ning Narva-Jõesuu linnavalitsus. Peasissepääs kauplusesse jääb J. Poska tänava poole ehk hoone edelakülge. Kaupluse teeninduspääs paikneb hoone kaguosas ning pääs linnavalitsuse ruumidesse jääb hoone kirdefassaadi. Hoone on võrreldes naaberhoonetega suurem ja on piirkonna dominant.

Foto 5 Linnavalitsuse hoone

 	Projekti nimetus: Narva-Jõesuu sadama – ja jõeäärse territooriumi ning esindusväljaku põhiprojekt		
	Address: Suur-Lootsi 2, 8 ja 10, Kalda tn 2, Narva-Jõesuu linn, Ida-Virumaa		
Projektijuht: S. Kasepalu	Dokumendi nimetus: Seletuskiri		
Koostaja: S. Kasepalu, E. Koel, M. Jürimets	Töö nr: 23072	Staadium: Põhiprojekt	Dokumendi tähis: MA-3-01

Uuringuala keskel, Koidu tn 1k kinnistul, paikneb 1996. aastal valminud pumbahoone. Hoolimata väiksest hoonemahust domineerib antud ehitis tänu sellele, et paikneb künka otsas, ümbritsevast maapinnast ca 1.5m kõrgemal. Hoone on teenimatult silmapaistev.

Foto 6 Pumbahoone

Koidu tn 1 kinnistul paikneb 1950. aastal valminud stalinistliku arhitektuurikeelega teenindushoone, kus asub avalik saun. Hoone on kehvast seisukorras ja vajab renoveerimist, et vastata kaasaegsetele nõuetele nii funktsionaalselt, esteetiliselt kui ka tehnoloogiliselt. Tänu oma asukohale (jõesst ca 30-35m).

Foto 7 Koidu tn 1 saunahoone

Uringualast kagus, Koidu tn 1 paikneva avaliku sauna kõrval, asub päästeteenistuse hoone, mis oma tagasihoidliku 1-korruselise mahuga ei mõjuta ümbritsevat keskkonda. Narva-Jõesuu sadamas, Suur-Lootsi tn 2 kinnistul, paikneb 2019. aastal valminud ühekorruseline sadamahoone. Hoone maht on väike ja tänu maastiku reljefile maa poole pea märkamatu.

Foto 8 Madal sadamahoone

 	Projekti nimetus: Narva-Jõesuu sadama – ja jõeäärse territooriumi ning esindusväljaku põhiprojekt		
	Adress: Suur-Lootsi 2, 8 ja 10, Kalda tn 2, Narva-Jõesuu linn, Ida-Virumaa		
Projektijuht: S. Kasepalu	Dokumendi nimetus: Seletuskiri		
Koostaja: S. Kasepalu, E. Koel, M. Jürimets	Töö nr: 23072	Staadium: Põhiprojekt	Dokumendi tähis: MA-3-01

3.4 Rekreatiivne väärtus

3.4.1 Liikumine

Uuringuala rekreatiivne väärtus seisneb tema asukohas. Ala asub linna keskses avalike hoonete vahel. Lisaks sellele külgneb ala jõe ja kaldaga, mis on üldsusele ligipääsetavad.

Uuringuala läbib mitu sõidu- ja kõnniteed. Lisaks ametlikele kõnniteedele leidub alal mitmeid sisse tallatud radu, mida kasutatakse teekonna lühendamiseks või kalda äärde ligipääsemiseks.

Joonis 6 Asfaltkattega teed (sinine) ja sissetallatud pinnasrajad (punane)

Uuringuala läbib Vabaduse ja J. Poska ristmikult alguse saav kahe-suunaline Suur-Lootsi tänav. Suur-Lootsi tänav alguses asub ka bussipeatus. Ristmiku poolt tulles külgneb sõidutee mõlemalt poolt kõnniteedega, mis üks hetk järsult katkevad. Suur-Lootsi tänavalt, uuringuala keskelt, viib asfaltteeritud tee edasi jõe äärse promenaadini, mis omakorda on ühendatud Kalda tänavaga. Promenaadilt ja vastupidi on võimalik pääseda veel saunahoone juurde puidust astmestikku pidi. Lisaks sellele on uuringualal näha mitmeid sisse tallatud radu. Ühte eriti tugevalt uuringuala keskel.

Uuringualal ringi liikudes on selge, et eelistatud on autoga liikleja. Sõidu- ja juurdepääsuteed on laiad. Rohkelt on parkimisplatse. Kõnniteed on katkendlikud, jagatud liikleusega või puuduvad üldse.

Uute kõnniteede, ületuskohtade ning väljaku projekteerimisel arvestada olemasolevate radade ning loogiliste liikumissuundadega. Vältida põhjendamatult pikkade teekondade loomist. Vabaduse tänava pikendusena on Suur-Lootsi tänaval palju potentsiaali meelitada uuringualale põhimaanteelt tulevaid kohalikke elanikke ning turiste. Seda silmas pidades tuleks luua tänavalt väärikas ühendus tulevase keskväljakuga. Kaaluda tuleks uue ja korralikuma käsipuuga trepi rajamist saunahoone juurde.

 	Projekti nimetus: Narva-Jõesuu sadama – ja jõeäärse territooriumi ning esindusväljaku põhiprojekt		
	Adress: Suur-Lootsi 2, 8 ja 10, Kalda tn 2, Narva-Jõesuu linn, Ida-Virumaa		
Projektijuht: S. Kasepalu	Dokumendi nimetus: Seletuskiri		
Koostaja: S. Kasepalu, E. Koel, M. Jürimets	Töö nr: 23072	Staadium: Põhiprojekt	Dokumendi tähis: MA-3-01

Joonis 7 Vaade saunahoone juurest loodesuunas

3.4.2 Funktsioonid

Uuringualal paiknevad mitmed varasemalt mainitud avalikud hooned, kuid valdav osa väliruumist on täna enamiku ajast monofunktsionaalne. Suurt osa väliruumist kasutatakse põhiliselt transiitkoridorina või parkimiseks. Funktsioonide poolest kõige mitmekesisem on jõe äärne kallas, kus asub ka sadam. Uuringuala põhja poolsemal kaldal asub avalik märgistatud supelrand koertele. Idapoolisel kaldal asub supelrand, varjualune, kiige ja ronilaga mänguväljak, paviljon, lõkkeplats, ning grillmaja (15), mis kõik on suvisel ajal kohalike seas väga populaarsed.

Ala saab muuta atraktiivsemaks luues erinevaid aktiivseid kui ka passiivseid tegevusi võimaldavaid vaba aja veetmise võimalusi. Tegevused peaksid olema erinevas vanuses kasutajagruppe kaasavad ning aastaegadeka arvestavad. Olemasolevad funktsioonid tuleks säilitada ja võimalusel neid parendada.

Joonis 8 Vaade kõrgemalt, saunahoone juurest ranna-alale

 	Projekti nimetus: Narva-Jõesuu sadama – ja jõeäärse territooriumi ning esindusväljaku põhiprojekt		
	Adress: Suur-Lootsi 2, 8 ja 10, Kalda tn 2, Narva-Jõesuu linn, Ida-Virumaa		
Projektijuht: S. Kasepalu	Dokumendi nimetus: Seletuskiri		
Koostaja: S. Kasepalu, E. Koel, M. Jürimets	Töö nr: 23072	Staadium: Põhiprojekt	Dokumendi tähis: MA-3-01

3.4.3 Inventar

Uuringualal välimööbel valdavalt puudub. Erandiks on kaldaäärne ala. Sellegi poolest on see erinevates tsoonides eritüüpne ning ei moodusta ühtset tervikut. Samuti ei vasta see kõigi kasutajagruppide vajadustele.

Promenaadil ja rannaalal asuvad pingid paiknevad hajusalt. Pingid on erinevas stiilis ja materjalist ning enamikel neist puuduvad käe- ja seljatoed (16). Leidub rustikaalse kui ka modernsema välimuse pinke.

Prügikaste (17) leidub lisaks promenaadi äärsele alale ka teistes uuringuala piirkondades. Prügikastid on kinnised, kuid üheseksioonilised ning ei võimalda prügi liigiti kogumist.

Idapoolse kalda supelranna ääres paikneva mänguväljaku elemendid, varjualune, grillmaja ning muu inventar ei ole samuti ühtses stiilis ning on kohati väsinud ilmega.

Ala projekteerimisel ette näha ühtses stiilis tervikut moodustav välimööbel. Narva-Jõesuus ringi liikudes torkab silma, et ka mujal on kasutatud sinist tooni prügikaste. Kaaluda selle detaili säilitamist.

Foto 9 Olemasolevad rustikaalsed istepingid *Foto 10 Olemasolevate prügikastide stiil*

3.5 Kaitsealused objektid ja kinnismälestised

Alates 19. sajandi algusest on Narva-Jõesuu kogunud tuntust ajaloolise suvituskohana. Linna hoonestuses on märgata sajandivanuseid puitpitsilisi suvilaid, pansioneid ning nõukogude ajajärgul ehitatud sanatooriume.

Projektalal ühtegi kultuurimälestist ei paikne.

 	Projekti nimetus: Narva-Jõesuu sadama – ja jõeäärse territooriumi ning esindusväljaku põhiprojekt		
	Address: Suur-Lootsi 2, 8 ja 10, Kalda tn 2, Narva-Jõesuu linn, Ida-Virumaa		
Projektijuht: S. Kasepalu	Dokumendi nimetus: Seletuskiri		
Koostaja: S. Kasepalu, E. Koel, M. Jürimets	Töö nr: 23072	Staadium: Põhiprojekt	Dokumendi tähis: MA-3-01

4 PROJEKTLAHENDUSE VÄLJATÖÖTAMINE

4.1 Eskiislahendus

Esindusväljaku ja sadama territoorium on sujuvalt ühendatud terviklikuks mitmefunktsiooniliseks linnaruumiks, kus inimesel on võimalik valida endale sobiv tegevus – söömine, meelelahutus, rekreatsioon, töö, mäng, rannategevused.

Joonis 9 Eskiislahenduse tsoneering

Lahendusega tehti ettepanek tuua täiendavaid funktsioone tänastele pisut peitu jäänud aladele näiteks ala põhjaosas, kuhu saaks laiendada pargifunktsiooni ning pakkuda istumiskohti nõlval – näiteks päikesetõusu või mööduvate veesõidukite vaatamiseks. Lisaks tekib uus mänguväljak haljakule Vana tn 1 kinnistul.

Esindusväljak paikneb linnavalitsuse hoone ning sadama ala vahel ning põimib endasse nii mitmekülge ruumikasutuse ürituste ajal (lava ja laadakioskid) kui ka argipäeval. Väljakule on tehtud ettepanek mängulise veejugadega purskkaevu asukohale, kus talvel saab olla uisuväljak ning samuti jõulukuuse paiknemisele. NB. Eskiisprojektis paiknes lava Suur-Lootsi tn poolsel väljaku küljel. Vastavalt Tellija korrigeeritud lähteülesandele, muutus lava paigutus põhiprojektis.

Ranna-alale on antud lihtne, olemasolevat olukorda minimaalsete võtetega muutev ja kasutust suurendav lahendus laudteede ja tegevusplatsikestega. Liivane ala on eraldatud murualadest gabioon-müüridega, millel saab ka istuda. Mänguplatsid on liivakattega, parkla korrastatakse 10-kohaliseks murukivikattega parkimisalaks.

Eskiisi materjalid vt projekti lisad.

 	Projekti nimetus: Narva-Jõesuu sadama – ja jõeäärse territooriumi ning esindusväljaku põhiprojekt		
	Aadress: Suur-Lootsi 2, 8 ja 10, Kalda tn 2, Narva-Jõesuu linn, Ida-Virumaa		
Projektijuht: S. Kasepalu	Dokumendi nimetus: Seletuskiri		
Koostaja: S. Kasepalu, E. Koel, M. Jürimets	Töö nr: 23072	Staadium: Põhiprojekt	Dokumendi tähis: MA-3-01

4.1.1 Koidu 1 saunahoone eskiis

Aadressil Koidu tn 1 asuv kahekorruseline saunahoone vajab rekonstrueerimist. Arhitektuurse lahenduse eesmärgiks on olemasoleva hoone funktsiooni säilitada ja täiendada nii, et mõlemad korrused täismahus kasutusele võtta.

Silikaattellisest juurdeehitus lammutatakse. Muus osas hoone säilitab oma originaalgabariidid. Fassaad renoveeritakse ja värvitakse olemasolevale värvile sarnase tooniga. Esimesele korrusele on planeeritud ühine fuajee saunakompleksile ja kohvikualale. Saunakompleks on jagatud kaheks võrdseks tsooniks: meestele ja naistele. Igas tsoonis on oma riietusruum, leiliruum, dušid ja avar kogunemisruum.

Hoone on projekteeritud kahe trepikojaga. Üks viib teise korruse tööruumidesse, mida saab välja rentida. Hoone teisel pool olev trepikoda viib külaliskorteritesse. Selleks, et hoone teine korrus täidaks oma funktsiooni maksimaalselt efektiivselt, on katus tõstetud ja soojustatud. Kandesarikad on eksponeeritud. Korruse kõrguseks madalamas kohas jääb 2.8m. Katuse tõstmine visuaalselt venitab hoone ilmet. Katus on viimistletud plekiga. Äravool on planeeritud peita katuseserva ja välisseina vahel. Hoone sihvakust veel rohkem rõhutavad vertikaalsed avad, mis osaliselt jätkuvad katusele katuseakendena. Originaalavade asukohad säilitatakse ja osaliselt viiakse pörandani, luues lisaväljapääsud terrassile.

Saunahoone lahendus on antud eskiisi staadiumis. Edasised lahendused antakse eraldi projektiga. Saunahoone eskiislahenduse graafiline osa (plaanid, vaated, visualiseeringud) vt projekti lisad.

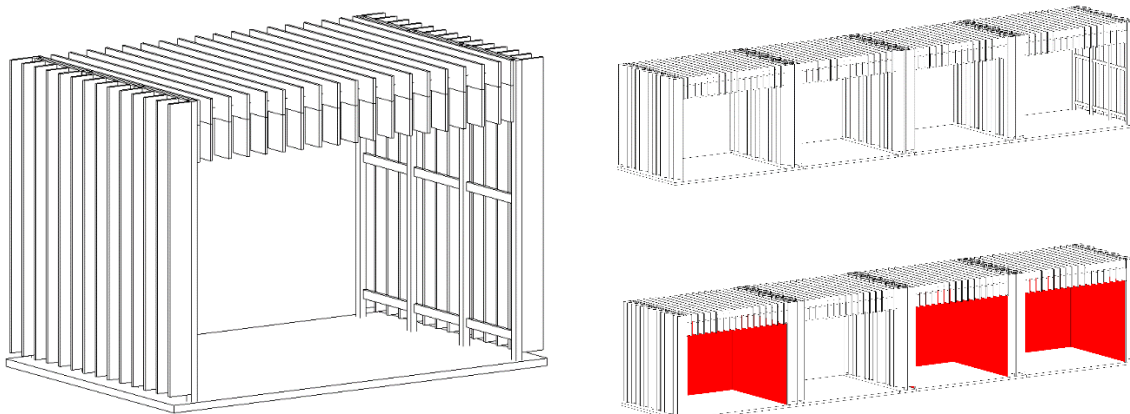
Joonis 10 Sauna eskiislahenduse visualiseering (Autor: KOKO arhitektid)

4.1.2 Laadakioskite eskiis

on väljaku piiravaks elemendiks, mis tagavad täiendava funktsiooni väljaku külastajatele. Kioski moodulid paigaldatakse statsionaarselt väljaku servale, lavaga vastakuti. Argipäevadel nad töötavad varjualustena, mis on kahelt poolt avatud. Kioski saab kiiged rippuma panna ja õuemööbliga sisustada. Külgeinad ja katus kaitsevad ilmastiku eest. Laes on ka välisvalgustus. Tagasihoidlik hõre puitkonstruktsioon ei koorma keskväljaku lahendust.

Laada ja ürituste ajal avatud seinad on võimalik osaliselt ehitusplaadiga, voodrilauaga või lihtsama kileseinaga kinni panna, vastavalt üüriku fantaasiale ja vajadusele. Kioski sees saab organiseerida kohvikutsooni, müügileti jm.

 	Projekti nimetus: Narva-Jõesuu sadama – ja jõeäärse territooriumi ning esindusväljaku põhiprojekt		
	Aadress: Suur-Lootsi 2, 8 ja 10, Kalda tn 2, Narva-Jõesuu linn, Ida-Virumaa		
Projektijuht: S. Kasepalu	Dokumendi nimetus: Seletuskiri		
Koostaja: S. Kasepalu, E. Koel, M. Jürimets	Töö nr: 23072	Staadium: Põhiprojekt	Dokumendi tähis: MA-3-01

Joonis 11 Laadakioskide arhitektuurne eskiis (Autor: KOKO arhitektid)

Konstruksioon. Kioski katus on sarnane lava katusega: sisemine kaldkatus on plekkviimistlusega ja välistest on hõre puitkonstruktsioon, mis laseb vett läbi. Koos seintega katus loob ilmeka puidust kuubiku efekti. Kioski mooduli suurus 5.2x4m. Kõrgus 4m

Kioskite lahendus on antud eskiisi staadiumis ning põhiprojektis kuvatakse perspektiivsena. Edasised lahendused antakse eraldi projektiga. Laadakioskite täiendav graafiline materjal vt eskiisi materjalid, projekti lisad.

4.1.3 Saunahoone tehnosüsteemid

Elektrivarustus. Rekonstrueeritava saunahoone 0.4kV elektrivarustus on ette nähtud olemasoleva liitumiskilbi JK/MK Koidu tn 1, EK1643 baasil. Elektrivarustuse pingesüsteem välisvõrgus 3x400/230V, 50Hz, juhistikusüsteem TN-C. Hoone sisevõrgu juhistikusüsteem TN-S.

Hoone peakilbile on ette nähtud kordusmaandus. Maanduspaigaldise konstruktsioon koosneb FS-tüüpi elektroodidest ja horisontaalmaandusjuhust (Cu25).

Projekti töömahtude maa-alal paiknevad VKG Elektrivõrgud OÜ 0.4 kV ja 6 kV maakaabelliinid ning jaotus- ja liitumiskilbid.

Ehitustööde käigus tuleb tagada olemasolevate liinirajatiste säilivus, kontrollida normatiivsed sügavused ja vahekaugused. Lõplik maakaabelliinide ümbertõstmise, sügavamale laskmise või uue paigaldamise vajadus ja maakaabelliinide kaitsmise või ümberehitamise vajadus selgub projekti edasise lahenduse põhjal.

Kaabelliinide perspektiivne ümbertõstmine lahendatakse eraldi projektiga VKG Elektrivõrgud OÜ tehniliste tingimuste alusel. Tööprojekti staadiumis projekt peab olema kooskõlastatud enne käesoleva projekti alusel ehitustöödega alustamist.

Vesi- ja kanalisatsioon. Rekonstrueeritaval saunahoone on olemasolev vee- ja kanalisatsiooni liitumine, millega hoone rekonstrueerimistöödel tuleb arvestada. Vajalikuks võib osutada veemöödusõlme ja torustike jaotumise ümber ehitus vastavalt uuele ruumiprogrammile, sh 2. korruse köök ja külaliskorterite ruumid.

 Koko	Projekti nimetus: Narva-Jõesuu sadama – ja jõeäärse territooriumi ning esindusväljaku põhiprojekt		
	Aadress: Suur-Lootsi 2, 8 ja 10, Kalda tn 2, Narva-Jõesuu linn, Ida-Virumaa		
Projektijuht: S. Kasepalu	Dokumendi nimetus: Seletuskiri		
Koostaja: S. Kasepalu, E. Koel, M. Jürimets	Töö nr: 23072	Stadium: Põhiprojekt	Dokumendi tähis: MA-3-01

Soojavarustus. Koidu 1 kinnistul on olemasolev maa-alune eelisoleeritud torustik, soojuskandja maksimaalne temperatuur ja rõhk vastavalt $T_{max} = 95^{\circ}C$ ja $P_{max} = 6,0$ bar. Olemasolev kütetorustik siseneb hoonesse läänesuunalt läbi silikaattelistest juurdeehitise. Juurdeehitus on planeeritud lammutada, mistõttu tuleb täiendavalt lahendada uus tehnoruum vastavalt uuele ruumiprogrammile ning rekonstrueerida kogu küttesüsteem hoone ruumides.

Sidevarustus. Hoonele on ette nähtud säilitada (vajadusel taastada) olemasolev Telia Eesti AS kuuluva side õhuliini ühendus.

Ehitustööde käigus tuleb tagada olemasolevate liinirajatiste säilivus. Ehitajal teostada sideehitiste uuringud, mille alusel näha ette vajadusel projektiga haarataval alal sideehitiste kaitsemeetmed.

4.2 Etapid

Vastavalt Tellija lähteülesandele jaotatakse projektala ehitusetappideks.

1 etapp: Esindusväljaku ja lava ehitamine

2 etapp: Rekreatsiooniala väljaehitamine ranna-alal

3 etapp (käesolevas töös eskiisi tasandil): Koidu tn 1 hoonestamine, ala korrastamine

Etappide piirid vt Tehnovõrkude koondplaan AS-4-01

4.3 Projektlahenduse keskkonnamõjude hindamine

Vastavalt lähteülesandele, koostati projekteeritud lahendusele keskkonnamõjude eelhindang (LEMMA OÜ 2024.a töö, Piret Toonpere; vt projekti lisad). Eelhindangus on analüüsitud projekti võimalikke mõjusid looduskeskkonnale, eeskätte Narva jõe Natura alale. Hindang teeb ettepaneku KMH algatamata jätmiseks, kuid edasisel projekti koostamisel ja elluviimisel tuleb arvestada järgnevate aspektidega:

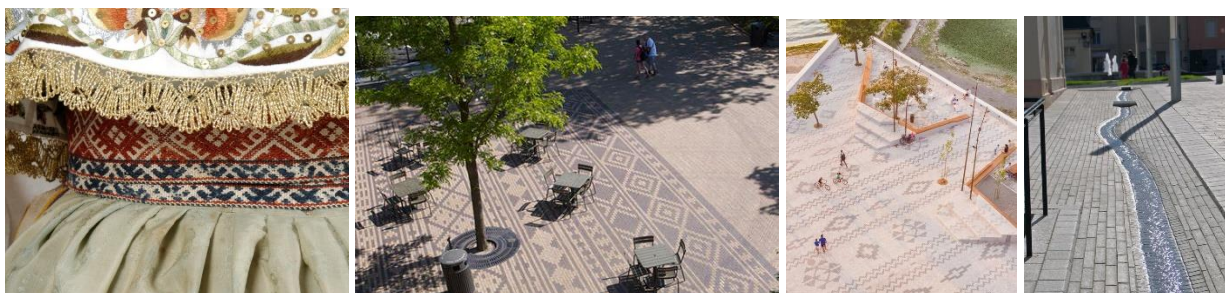
- Kavandatava tegevuse ala kattub osaliselt Narva jõe (VEE1062200) kehtestatud kalda ehituskeeluvööndiga (vööndid kantud peale Tehnovõrkude koondplaanile). Projekti koostamise ajal ehituskeeluvööndit alal vähendatud ei ole, siis kehtib 50 m ehituskeeluvöönd. Narva-Jõesuu linnavalitsus on andnud sisendi, et ehituskeeluvööndi vähendamise ettepanek tehakse uues üldplaneeringus
- Kavandatava tegevuse ala kattub suures osas Narva jõe üleujutusohuga alaga. Võimalikku veereostuse ohtu põhjustada võivaid ehitisi (nt tualetid) ei ole soovitatav üleujutusohuga alale kavandada. Soovitatav on leida tualettidele asukoht väljaspool üleujutusohuga ala või tagada tualettide teisaldatavus üleujutusohuga perioodiks.
- Terrasside ja laudteede kavandamisel tuleb tagada, et konstruktsioonid oleksid kas üleujutusele ja talvetingimustes esineda võivale rüsi jääle vastupidavad või siis talveperioodiks teisaldatavad.
- Projekti alale jääb linna reovee pumbajaam, mis on Narva-Jõesuu reovee peapumpla ning seega elutähtsa teenuse oluline osa. Projektis tuleb rajada pumplale ligipääs hooldustehnikaga, sest rajatist vajab nii regulaarseid kui erakorralisi hooldusi teenuse toimimiseks.

 	Projekti nimetus: Narva-Jõesuu sadama – ja jõeäärse territooriumi ning esindusväljaku põhiprojekt		
	Adress: Suur-Lootsi 2, 8 ja 10, Kalda tn 2, Narva-Jõesuu linn, Ida-Virumaa		
Projektijuht: S. Kasepalu	Dokumendi nimetus: Seletuskiri		
Koostaja: S. Kasepalu, E. Koel, M. Jürimets	Töö nr: 23072	Staadium: Põhiprojekt	Dokumendi tähis: MA-3-01

5 ETAPP 1 - ESINDUSVÄLJAK JA LÄHIALA

5.1 Identiteet ja disainimotiivid maastikus

Narva-Jõesuu esindusväljaku kontseptsiooni väljatöötamisel on inspireeritud kohalikust pärandist, mustritest ja materjalidest. Samuti mõjutab lahendust oluliselt paiknemine Narva jõe kaldal, mis toob lahendusse sisse pehmet vormid ja voolavust. Narva-Jõesuu ja Vaivara kihelkonna rahvamuustritest tuleb esile geomeetriline romb, mis on kandunud maastikuarhitektuuri ja lava arhitektuuri vaibana, aga kajastub ka üldises vormikeeles.

Kollaaž inspiratsioonipiltidest

5.2 Asendiplaaniline lahendus

Olemasoleva hoonestuse vaheline maastik on reljeefne ja liigendatud kõrghaljastusega. Samas paiknevad alal suured parkimisalad, mis suvisel kõrghooajal on kõrge kasutusega. Esindusväljaku asukoha analüüsil tehti **ettepanek pöörata väljak ida-lääne-suunaliseks** ning liigutada täna olemasolev parkimisala pisut Linnavalitsuse hoone taha peitu. Nii tekib konkreetne ja selge väljakuala, kuhu mahuvad ära soovitud funktsioonid – laululava, laatade pidamise ala, talvel jõuluturg ja jõulukuusk, purskkaev/talvel liuväljaku ala, istumisalad, haljastus, joogiveekraan.

Väljakut piiritleb põhjaküljelt madal hele betoontugimüür, millele paigutatakse istepingid ja valgustus. Pinkide ees on tsoon sillutise sisesele „väljakupurskkaevule“. Tugimüüri taga tõusvale maapinnareljeefile on projekteeritud haljastust, mis maksimaalselt varjaks kõrgemal asuvat pumbahoonet ja tõmbaks sellelt tähelepanu ära.

Olulisemad liikumissihid on kavandatud konkreetsete ja selgetena, lai graniitkivikattega teedevõrk ja väljakut ääristavad tugimüürid juhivad inimese jõe äärde promenaadile või laululava ette. Põhisuunad on takistustest vabad ning nende sihtide kõrvale tekkivad platsikesed on funktsionaalselt sisustatud kas linnamööbliga, liigendatud haljastusega jm.

Suur-Lootsi tänava sõidutee geomeetria on muudetud hubasemaks ja jalakäijale sõbralikumaks, vähendatud on sõidutee asfaltkatte laiust ning markeeritud konkreetsete murukiviga parkimiskohad tee ääres. Nii viisi on tekkinud ka piisavad haljasribad, et tänavale kõrghaljastus kavandada. Olemasolevaid kõnniteid on täiendatud, asfaltkatend asendatud sillutiskiviga ning lisatud istumiskohti.

Vana tn 1 kinnistule on loodud väike kohaliku tasandi rekreatsiooniala. Liivakattega mänguväljakul leiavad tegevust igas vanusegrupis lapsed. Mänguväljak paigutub mõnusasti suurte puude alla ja vahele, et seal on ka palava ilmaga hea viibida.

Olemasolevas koertega vette mineku kohas on ranna lahendust täiendatud korrektse juurdepääsuteega, lisatud on pinke vaatega jõe poole.

Asukohad skulptuuridele. Perspektiivsetele skulptuuridele (2tk) on kavandatud kaks võimaliku asukohta. Üks on esindusväljaku ääres haljasalal, kus skulptuurile oleks tagatud hea vaadeldavus. Teine

 	Projekti nimetus: Narva-Jõesuu sadama – ja jõeäärse territooriumi ning esindusväljaku põhiprojekt		
	Adress: Suur-Lootsi 2, 8 ja 10, Kalda tn 2, Narva-Jõesuu linn, Ida-Virumaa		
Projektijuht: S. Kasepalu	Dokumendi nimetus: Seletuskiri		
Koostaja: S. Kasepalu, E. Koel, M. Jürimets	Töö nr: 23072	Staadium: Põhiprojekt	Dokumendi tähis: MA-3-01

koht asub teede ristumisel Suur-Lootsi tn 2 kinnistul, kus ajalooliselt on asunud ringpeenar. Skulptuuride lõplikud asukohad tuleb siiski täpsustada siis, kui on selge, mis on skulptuuri olemus ja stiil – vastavalt sellele tuleb valida taustüsteem.

5.3 Lava arhitektuur

5.3.1 Arhitektuurne idee

Välilava on projekteeritud Narva-Jõesuu esindusväljaku kagupoolsele küljele avanedes platsi suunal ning olles sidujaks promenaadilt tulijatele. Tulenevalt asukohast on välilava kolmnurkse kujuga. Pääsud lavale on tagatud nii lava eest platsilt kui ka privaatsemalt lava tagumiselt küljelt. Tagumisele küljele on projekteeritud ka pandusega ligipääs. Laval on olemas abiruum vajaliku inventari hoidmiseks.

Välilava viimistluseks on vaskplekk mis katab ühtlaselt nii katuse kui ka välisseinad moodustades seeläbi tervikliku väikevormi esindusväljakule. Välilava sisemine külg ning lagi on kaetud valge laudisega mis tekitab rahuliku taustüsteemi esinejatele. Nii horisontaalsest laudisest lagi kui ka vertikaalsest laudisest seinad peidavad konstruktiivsed osad ning oma murdumistega aitavad kaasa parema akustika tekkimisele.

Lava põrandaks ja treppideks on harjatud betoon kus on kujutatud Narva-Jõesuule omaseid mustreid. Mustrid on kordusena kasutuses ka maastikuarhitektuuris, väljakule tekib justkui Narva-Jõesuu ja Vaivara kihelkonna mustritest moodustunud vaip, mis voolab lava sisemusse vormides koha identiteedist tuleneva lahenduse. Kõik mustriga kaetud betoonpinnad (lava põrand ning astmed) teostatakse graafilise betoonina. Vt. lisaks 3D visualiseeringud lavast projekti lisades. Mustrite lahendus tuleb täpsustada koos sillutise laotistega tööprojekti staadiumis.

5.3.2 Lava valgustus

Valgustus on lahendatud valgusribadena lava sisepinnal asuval laudisseinal. Valgusribasid on võimalik eraldiseisvalt juhtida võimaldades luua erinevaid värvikombinatsioone ning temaatilisi valguslahendusi. Seega saab esindusväljak vastavalt vajadusele soovitud meelolu.

LED ribad on paigaldatud alumiiniumprofiilidesse, katteks matt PVC ning sees RGB riba, nt. Luminec CL 17.3W/M RGB 24V DC IP67. Üle õhu juhtimise abil on iga lõik eraldi kontrollitav, valgusribasid kokku 8 tk. Süsteemina kasutatud nt. Casambi lahendust.

5.3.3 Sajuvesi

Vihmavee ärajuhtimisel katusele on kasutatud peidetud vihmaveesüsteemi. Vihmaveetoru ühendus kinnistusisesele sademeveelkanalisatsioonile vt. VK osa.

Väliruumis asuvatele betoonastmetele antakse 1% kalle vihmavee ärajuhtimiseks.

5.3.4 Puudega inimeste erivajadustest tulenevad nõuded

Ehitis on projekteeritud vastavalt Ettevõtlus ja infotehnoloogiaministri 29.mai 2018.a. määrusele nr.28 „Puudega inimeste erivajadustest tulenevad nõuded ehitisele“. Välilava kavandamisel on järgitud allosevaid põhimõtteid.

Nõuded pandusele:

	Projekti nimetus: Narva-Jõesuu sadama – ja jõeäärse territooriumi ning esindusväljaku põhiprojekt		
	Address: Suur-Lootsi 2, 8 ja 10, Kalda tn 2, Narva-Jõesuu linn, Ida-Virumaa		
Projektijuht: S. Kasepalu	Dokumendi nimetus: Seletuskiri		
Koostaja: S. Kasepalu, E. Koel, M. Jürimets	Töö nr: 23072	Staadium: Põhiprojekt	Dokumendi tähis: MA-3-01

- Pandus on kõva ja kareda pealispinnaga. Panduse ühenduskoht tasapinnalise teesaga on sujuv, kuni 5-millimeetrise vahede ja servadega.
- Panduse pikikalle on 5%
- Pandus erineb värvitoonilt tasapinnalisest teesast ja/või panduse algus ja lõpp on kontrastribaga tähistatud .
- Pandus on piiratud vähemalt 50mm kõrguse äärisega.
- Ühesuunalise panduse minimaalne laius on 1,1 meetrit.

Ligipäasetavuse tagamisel arvestatakse erinevate sihtgruppide (liikumis-, nägemis- ja kuulmispuudega) vajadustega. Kaasava disaini printsiipide rakendamisel lähtutakse Eesti Puuetega Inimeste Koja lehel olevatest juhenditest.

5.3.5 Ehituskonstruksioonid

Ehitise kandeskeleti moodustavad liimpuitraamid. Katuse kandjaks on CLT-plaadid. Seinä tasapinnas on kandeelementideks samuti CLT-plaadid. Vundament, lava, pandus ning trepid on monoliitbetoonist.

Ehitise vundament rajatakse monoliitsest raudbetoonist madalvundamentidele. Pinnasesse jäävad vertikaalsed kandekonstruksioonid valatakse monoliitsest betoonist paksusega valdavalt 200mm.

Vt. täpsemalt EK osa.

5.4 Linnainventar ja arhitektuursed väikevormid

Väikevormide asukohad vt Asendiplaanilt (MA-4-01). Mahud kontrollida plaanidelt. Tootelehed ja paigaldusjuhised tuleb küsida tootjatelt. Illustreeriv materjal vt väikevormide spetsifikatsioonidest (MA-8-01). Esindusväljaku ja lähiala tsoonis on kasutatud erinevaid võimalusi pakkuvaid istepinke, vastavalt asukohale.

Seljatoega pink (P1) on kasutusel Suur-Lootsi tn kõnnitee ääres pingitaskutes, Vana tn 1 mänguväljaku juures ja Suur-Lootsi 2 kinnistu jalgteede ääres. Pingid on valitud lihtsad, minimalistliku vormikeelega ja kvaliteetsetest materjalidest. Tooteks on Extery Klaar Wood, mille metallosad on kuumtsingitud ja pulbervärvitud antratsiithalliks (RAL7016). Puitosa materjaliks on termotöödeldatud saar. Selja- ja käetugedega pingi mõõtmed on 1910x600mm.

Nõlva pingid (P8) on projekteeritud koerteranna jalutustee äärde, kus nad paigutatakse nõlva kallakule. Tooteks on Extery Nippon Ebe, mille metallosad on kuumtsingitud ja pulbervärvitud antratsiithalliks (RAL7016), mis tagab roostekindluse ja esteetilisuse. Puitosa materjaliks on sertifitseeritud troopiline jatoba puit. Pingil on seljatugi, pingi mõõtmed on 2000x680mm.

Tugimüürile paigaldatav pink (P5) on ilma seljatoeta, olles väikese visuaalse mõjuga, kuid võimaldab tugimüüri pealispinda maksimaalselt ära kasutada. Tugimüüridelt avaneb hea vaade näiteks laval toimuvale. Pingi tooteks on Mmcité Port, pingi paigaldus vt Joonis MA-7-05. Metallosad valualumiiniumist, puitosad sertifitseeritud troopiline puit. Pingimooduli mõõtmed 1820x580x70mm. Paigalduskõrgus (müüri ees olevast pinnast on 350-500mm vastavalt vertikaalplaneeringule. Müüri asuvatele pinkidele on allserva kavandatud LED ribavalgustus. (vt ELT osa).

Toolid. Seljatoega pöörlev (P6) ja statsionaarne tool (P7). Esindusväljaku mööblilahendus on üles ehitatud mänguliste pöörlevatele toolidele, mida täiendavad klassikalised, kohtkinnitusega toolid. Pöörlevad toolid on NOLA Korg tooteseeriast, metallosad kuumtsingitud ja pulbervärvitud RAL5008 (Hallikassinine). Statsionaarsed toolid on valitud Mmcité tootekataloogist Port seeriast, metallosad valualumiinium ning puitosad sertifitseeritud troopilisest puidust.

 	Projekti nimetus: Narva-Jõesuu sadama – ja jõeäärse territooriumi ning esindusväljaku põhiprojekt		
	Address: Suur-Lootsi 2, 8 ja 10, Kalda tn 2, Narva-Jõesuu linn, Ida-Virumaa		
Projektijuht: S. Kasepalu	Dokumendi nimetus: Seletuskiri		
Koostaja: S. Kasepalu, E. Koel, M. Jürimets	Töö nr: 23072	Staadium: Põhiprojekt	Dokumendi tähis: MA-3-01

Prügikastid (PK1) on valitud täiendama ülejäänud väikevormide paletti, seega on ka prügikasti disainis kasutatud puitribistust. Prügikast peab olema pealt kaetud, soovituslikult tuhattoosiga. Mõõtmed 400x940mm. Toode on leitav MMCite port toode koodiga QB545.

Jalgrattahoidjad (RH) on valitud Dambise tootekataloogist, TOMI SKT3. Vormikeel on kandiline ning materjaliks on kuumtsingitud ja pulbervärvitud (antratsiithall RAL7016) teras, mis on vastupidav ja ilmastikukindel.

Piirdepost (PP) on valitud MmCite port tootekataloogist, SL150. Tegemis on L profiiliga postiga ning materjaliks on kuumtsingitud ja pulbervärvitud (antratsiithall RAL7016) teras, mis on vastupidav ja ilmastikukindel. Piirdepostide eesmärk on takistada esindusväljakule mootorsõidukiga sõitmist eelkõige just linnavalitsuse hoone poolt, kus asub ka parkla. Vajadusel täpsustada tõkispollarite lahendust tööprojekti.

Joogiveekraan (VK2) on valitud Eccua Pro tootekataloogist veekraan LAURA. Kraan on ovaalse kujuga, lehtmestallist, värvitud halliks (RAL7016). Asukohad vt asendiplaan MA-4-02, toode vt väikevormide spetsifikatsioon MA-8-01. Joogiveekraanile tuuakse veeühendus ja tühjenduseks sademeveekanaliseerimise ühendus VKV projektiosas.

Mänguvahendid (S 1-4) Vana tn 1 mänguväljak paikneb projektalal põhjapoolsel küljel. Mänguelemendid on valitud kahele vanusele 1-8a ja 9-14a. Mänguväljaku seadmete materjal on valdavalt robiinia puit mis sobitub asukohale ning on vastupidav. Asukohad vt asendiplaan MA-4-02, tooted vt väikevormide spetsifikatsioon MA-8-01.

Prügimaja. Perspektiivsena on projektis lahendatud prügimaja asukoht Suu-Lootsi tn 8 uue parkla asukohal. Tagatud on ligipääs prügiautoga. Rajatis lahendatakse eraldi tööga, kergehitisena.

5.5 Purskkaev

Käesolevas põhiprojektis on lahendatud purskkaevu arhitektuur ja kirjeldatud kavandatud veeatraktsiooni visuaalseid põhimõtteid – veesammaste kõrgusvahemik ja liikumine, värvirežiimide põhimõtted, düüside paiknemine. Antakse tehniline lähteülesanne purskkaevu pumpade, düüside ja juhtimiseseadmete osas. Lahendatud on purskkaevu elektrivarustus, veevarustus ja äravool kanalisatsiooni. Täpsed seadmed ja automaatika tuleb anda tööprojektiga vastavalt konkreetsetele valitud seadmetele.

Arhitektuurne idee ja tehnoloogiline osa vt joonis MA-7-06.

Purskkaevu tehniline lähteülesanne tööprojekti koostamiseks:

Pumbad. Purskkaevul peab olema automaatne suruõhul töötav vee- ja pumbamootorite puhastussüsteem. Pumbasüsteeme ei tohi kasutada maksimaalsel võimsusel – vastupidavuse suurendamiseks ei tohiks kasutada pidevalt üle 70% pumpade võimsusest. Vee- ja vahusambad peavad olema kuni 1,5m kõrgused.

Veevannid ja seadmekaev. Veekogumise vannid on valmistatud klaaskiuga ja kärjega armeeritud komposiitlaminaadist moodulitena, mis valatakse töökojas ja paigaldatakse valmis kujul tihendatud pinnasele. Vannide servad peavad olema välja poole kaldu – juhul kui vanni jääb vett ja see külmub, siis tõuseb jääkaas üles, mitte ei lõhu vanni seinu. Veevannides, pumbavannis ja puhastusseadmetes peab olema täpselt sama kõrge veenivoo.

Veeatraktsioonil peab olema keemiavaba mitteliikuvate osadega veepuhastusjaam (seadmekaev).

 	Projekti nimetus: Narva-Jõesuu sadama – ja jõeäärse territooriumi ning esindusväljaku põhiprojekt		
	Adress: Suur-Lootsi 2, 8 ja 10, Kalda tn 2, Narva-Jõesuu linn, Ida-Virumaa		
Projektijuht: S. Kasepalu	Dokumendi nimetus: Seletuskiri		
Koostaja: S. Kasepalu, E. Koel, M. Jürimets	Töö nr: 23072	Staadium: Põhiprojekt	Dokumendi tähis: MA-3-01

SELV väikekaitsepinge toitekaablite, pumpade toitekaablite ja veetoitetoru sisendid pumbavannis asuvad maksimaalse kõrgusega veenivoost ja ülevoolutoru ülemisest äärest kõrgemal – seega vesi sisenditesse tavaolukorras ei satu. Kaablikaitsitorude ühenduse võimaldamiseks tuleb komposiitvannide valamise protsessis ühendusmuhvid vanni seina sisse valada.

Düüsid. Purskkaevu düüsiplokid peavad olema sisse ehitatud RGB LED valguselementidega ja aktiivse vesijahutusega valguselementide skeemiplaadi tagaküljelt, tooteks nt Helioteeki düüsiplokid Mudel: Y90180-31. Düüsiplokid peavad olema purunemiskindlast materjalist (PE, PC) ja välja kannatama suuri koormusi. RGB LED valguselementide niiskuskaitse peab olema teostatud rõhu all oleva polümeerse kaitsemassiga.

Juhtimine. Veeatraktsiooni peab juhtima väga mitmekesiste võimalustega arvutisüsteem, millel on kontaktivabad lülitusahelad sisse ehitatud. Purskkaevusüsteem peab võimaldama sujuvalt lainetavat vee-efekti ja programmi järgi juhitavat valgustust. Purskkaevu veesambad peavad olema kontrollitavad tuulekontrollerite komplekti poolt. Purskkaev kuvab juhtimiskilbis olevatel ekraanidel purskkaevu töö hetketoimingud. Veeatraktsioon peab suhtlema reaajas hooldusmeeskonnaga SMSi teel. Kõik veateated tuleb edastada kohe ja teatama peab ka tekkinud probleemi olemuse.

Tsirkulatsioonipumpasid ja kanalisatsioonipumpasid peab juhtima dubleeritud andurikomplektidega, kahepoolse andmesidega juhtimissüsteem, mis reguleerib pumpade tööd reaajas igal ajahetkel sõltuvalt veenivoost. Veeatraktsiooni keskarvuti peab tagama purskkaevudüüside veetoite muutuste sünkroniseerimise RGB LED valguselementide värvuste muudatustega. Kõik muudatused peavad toimuma programmis valitud kiirusega ja sujuvalt. Kõik valguselementid peavad omama isiklikku aadressi ja peavad olema juhitavad purskkaevu keskarvuti poolt vastavalt arhitekti soovile.

Purskkaevul on sisse programmeeritud 3 tööprogrammi ja nende vahetus toimub kasutades kontrolleri sisendeid. Samuti võib kasutada sisendeid / väljundeid erilahenduste jaoks vastavalt kliendi soovile. Tööprogrammide seadistamiseks kutsuda kohale Tellija ja projekti maastikuarhitekt.

Puhastus, kontroll ja hooldus. Purskkaev omab looduskeskset vetikatõrjesüsteemi, kus purskkaev filtreerib veest välja vetikakogumid ilma keemiat lisamata kasutades suruõhku. Purskkaevu pumpade sisendfiltritel peab olema automaatselt käivituv vajadusepõhine survepesusüsteem.

Purskkaev kuvab LCD –del kogu vajaliku (mis asuvad kontrolleri küljes, juhtkilbis) info purskkaevu kohta ning kui on mingi viga/riike siis on võimalik see välja lugeda kontrolleri ekraanilt.

Purskkaev omab veekontrollisüsteemi, kuhu on sisse ehitatud ka sisene andurimooduli kontroll-loogika. Purskkaev lisab automaatselt veevanni vett juurde. Avarii korral, kui vee-vann saab tühjaks, lülitab purskkaev pumbad välja, kuvab rikke ning lülitab vee-düüside koostu sisseehitatud valgusmoodulid säästu-režiimi. Pumpade jaoks sobiva vee nivoo saabumise järel lülitatakse purskkaev automaatselt täismahus jälle tööle.

Purskkaev omab valguse kontrollmoodulit. Selline lahendus aitab pikendada valgusmoodulite eluiga.

Tühjendus. Purskkaevust kanalisatsiooni juhitav vesi on kas vihmavesi, lume sulamisvesi või tehnoloogiline vesi, mis kõik on läbinud filtrisõelad. Reservuaari ülevoolu- ja tühjendusvesi juhitakse isevoolselt kanalisatsiooni torustikuga PVC De110 SN8. Basseini ülevoolu torustiku sissevoolu ava on paigaldatud üle andurite poolt piiratud purskkaevu tööks vajaliku veepinna. Ülevoolu torustik on ühendatud basseini tühjendustorustikuga basseini sees oleva PVC De110 toru abil. Purskkaevu basseini on võimalik veest tühjendada suletava veetiheda toru tõstmise kaudu d=110mm. Samuti jäetakse toru avatud asendisse talveperioodiks. Äravool on avatav/suletav 19mm padrunvõtme ja RS12 keermelati abil purskkaevu pinnalt.

Paigaldus väljakule. Kivikatendi all, veevannide peale paigaldatakse perforeeritud roostevaba terasplekk. Passiivfiltrite pind peab olema võimalikult suur ja katma kogu veemahuti pinda. Passiivfilter

 	Projekti nimetus: Narva-Jõesuu sadama – ja jõeäärse territooriumi ning esindusväljaku põhiprojekt		
	Adress: Suur-Lootsi 2, 8 ja 10, Kalda tn 2, Narva-Jõesuu linn, Ida-Virumaa		
Projektijuht: S. Kasepalu	Dokumendi nimetus: Seletuskiri		
Koostaja: S. Kasepalu, E. Koel, M. Jürimets	Töö nr: 23072	Staadium: Põhiprojekt	Dokumendi tähis: MA-3-01

toetub roostevabast terasest kanderestile. Kivikatend (graniitplaat) liimitakse filtriplekile spetsiaalse kiviliimiga. Katend vt teedeehituslik osa.

5.5.1 Valguse režiimid

Vee ja LED valgustusega saab koos tekitada valguse ja vee-efektid. Kuna peaprotsessor saab ükskõik mis ajahetkel juhtida kindla valgusti kindlat värvi, siis on võimalik tekitada ükskõik milline vee ja valguse show (värvilained, *strobo*, erinevate loogikate järgi värvide muutumine jne). Samuti on võimalik muuta värvide muutumise kiirust ja seeläbi saavutada väga sujuvad valgustite värvimuutused või siis soovi korral järsud värvivahetused. Kõik muudatused saab peaprotsessor ise sisse viia (erinevad funktsioonid, kiirused jne), ilma inimese poolse sekkumiseta. Iga valguselement on võimeline kuvama 24bit värvid (16.7mln värvitooni).

Purskkaevu RGB LED valgustus lülitub sisse hämara anduriga. Sisselülitamise hämaruse tase seadistatakse purskkaevu häälestusega. Purskkaev hakkab vee- ja valguse programme muutma sujuvalt vastavalt programmile kogu valgusspektri ulatuses. Purskkaevu vee-osa töötab samamoodi edasi kui valgustus on välja lülitatud

Eriprogrammid oleksid fikseeritud kuupäevadega riigipühadel, kus purskkaev valib teise tööprogrammi

1 mai (kevadpüha):

- värvitoon R255G135B141 (punane)
- värvitoon R059G179B000 (roheline)

23. juuni – Võidupüha

- värvitoon R000G114B206 (Eesti lipu sinine)
- valgustid on välja lülitatud (must)
- neutraalvalge valgus 4000 K (valge)

24. juuni Jaanipäev

- värvitoon R226G088B034 (tule leek)
- valgustid on välja lülitatud (must)
- neutraalvalge valgus 4000 K (valge)

20. august – Taasiseseisvumispäev

- värvitoon R000G114B206 (Eesti lipu sinine)
- valgustid on välja lülitatud (must)
- neutraalvalge valgus 4000 K (valge)

	Projekti nimetus: Narva-Jõesuu sadama – ja jõeäärse territooriumi ning esindusväljaku põhiprojekt		
	Address: Suur-Lootsi 2, 8 ja 10, Kalda tn 2, Narva-Jõesuu linn, Ida-Virumaa		
Projektijuht: S. Kasepalu	Dokumendi nimetus: Seletuskiri		
Koostaja: S. Kasepalu, E. Koel, M. Jürimets	Töö nr: 23072	Staadium: Põhiprojekt	Dokumendi tähis: MA-3-01

6 ETAPP 2 - RANNA-ALA

6.1 Asendiplaaniline lahendus

Kalda tn 2 kinnistu, ehk jõe äärsel ranna-ala lahendus on inspireeritud olemasolevast looduskeskkonnast.

Olenemata asjaolust, et projekteerimise ajal ei ole nimetatud vettemineku koht ametlik rand ning ala ei ole üldplaneeringus määratud supelranna alaks, kasutatakse seda kohalike poolt just sellisel suhtotstarbel ning ohtrasti. Liivane rand on hubaselt väike, peidetud kaldataimestiku vahele ning päevitamiseks ja grillimiseks on rohkelt avarat murupinda.

Puhkeala ligipääsetavuse parandamiseks ja funktsioonide jaotamiseks on projekteeritud laudistee ring, mille pinnalt saab veele lähemale ka näiteks ratastooliga (vajalik oleks vaid pikendada liival rada plastmattidega). Laudteed ääristavad istumiskohad kivigabioonidel, kiikpingid, tegevusplats lautennisega ning väikeseks lesilaks kujundatav olemasolev betoonrajatis. Säilib grillimise ala, kuhu paigutatakse juurde piknikulaudu ja grillialuseid. Laudtee ringi sisse on projekteeritud väikelaste mänguväljakud, mille liivkatendit hoiavad paigal erilahendusena valmivad puitlaudisega ääred.

Suviseks kasutuseks on projekteeritud kivisillutisega plats teisaldatavatele tualettidele.

Korrastatakse ja ääristatakse parkimiskohad ning uuendatakse Kalda tn järsk ja ohtlik ülesmäkke minev sõiduteekurv. Kalda tänavalt saab alguse ka kõnniteepromenaad, mis jätkub sadamahoone suunas. Perspektiivselt, Kalda tn edasise rekonstrueerimisega ühendatakse kõnniteede võrgustik.

6.1.1 Arhitektuursed väikevormid ja erilahendused

Seljatoega pink (P1), mis leidis kasutust ka esindusväljaku tsoonis, on ranna alal kasutusel laudtee servades ja olemasoleva sadamahoone viiva promenaaditee ääres. Pingid on valitud lihtsad, minimalistliku vormikeelega ja kvaliteetsetest materjalidest. Tooteks on Extery Klaar Wood, mille metallosad on kuumtsingitud ja pulbervärvitud antratsiithalliks (RAL7016). Puitosa materjaliks on termotöödeldatud saar. Selja- ja käetugedega pingi mõõtmed on 1910x600mm.

Kiikpingid (P4) paiknevad ranna ala laudtee taskutes ja pakuvad võimaluse mõnusaks äraolemiseks. Kiikpingid on tagasihoidliku vormikeelega, metallosad on kuumtsingitud ja pulbervärvitud antratsiithalliks (RAL7016), mis tagab roostekindluse ja esteetilisuse. Puitosa materjaliks on troopiline puit.

Gabioonid (GA) on projekteeritud ranna alale, et kaitsta laudisteede konstruktsiooni võimaliku rüüsi jää või üleujutuste eest, aga ka et hoida liivane ranna-ala eraldatuna murust. Gabioonid on kuumtsingitud 4mm traadist korvid 75x75mm silmaga ning graniitkivitäidisega fr. 60-120. Maapealne gabiooni kõrgus varieerub sujuva üleminekuga 350-450mm vastavalt vertikaalplaneeringule.

Gabioonidel paiknevad seljatoeta pingid (P2) võimaldavad valida vaatesuunda – kas jõe suunas või mänguväljaku poole. Pingid on ilma seljatoeta, olles väikese visuaalse mõjuga, kuid võimaldab gabioonide pealispinda maksimaalselt ära kasutada. Pingi tooteks on Mmcité Port, pingi paigaldus vt Joonis MA-7-05. Metallosad valualumiiniumist, puitosa sertifitseeritud troopiline puit. Pingimooduli mõõtmed 1820x580x70mm.

Prügikastid (PK1) on valitud täiendama ülejäänud väikevormide paletti, seega on ka prügikasti disainis kasutatud puitribistust. Prügikast peab olema pealt kaetud, soovituslikult tuhatooisiga. Mõõtmed 400x940mm. Toode on leitav MMCite port toode koodiga QB545.

Jalgrattahoidjad (RH) on valitud Dambise tootekataloogist, TOMI SKT3. Vormikeel on kandiline ning materjaliks on kuumtsingitud ja pulbervärvitud (antratsiithall RAL7016) teras, mis on vastupidav ja ilmastikukindel.

 	Projekti nimetus: Narva-Jõesuu sadama – ja jõeäärse territooriumi ning esindusväljaku põhiprojekt		
	Adress: Suur-Lootsi 2, 8 ja 10, Kalda tn 2, Narva-Jõesuu linn, Ida-Virumaa		
Projektijuht: S. Kasepalu	Dokumendi nimetus: Seletuskiri		
Koostaja: S. Kasepalu, E. Koel, M. Jürimets	Töö nr: 23072	Staadium: Põhiprojekt	Dokumendi tähis: MA-3-01

Piknikulaua komplekt ehk Laud ja kolm seljatoeta pinki (LA) on leitav Puczynski tootevalikust. Komplekt on projekteeritud grillimis- ja pikniku alale. Metallosad on kuumtsingitud ja pulbervärvitud (RAL7016 antratsiithall). Puitosad on õlitatud eksootiline IPOKI puit. Mõõtmed on 2100 x 750 mm.

Grillalus (G1) on valitud Metalco tootekataloogist, B-B SASS BARBECUE. Vormi on ovaalne. Viimistlus on pulbervärvitud RAL7016 + graffitivastane töötus. Mõõtmeteks on 653 x 813 mm.

Lauatennise laud (LT) peab olema raske ja püsima vabaltseisvana ka üleujutuse korral. Toode on leitav Fixmani kataloogist. Laud on betoonist ja graffitivaste kaitsega töödeldud. Mõõdud standardne 2740x1520x760mm.

Infotahvel (INF) on kavandatud ranna ala parkimiskohtade lähedale. Stendi mõõdud on 400 x 290 x 1400 mm. Materjaliks on kuumtsingitud ja pulbervärvitud teras ning töötus graffiti vastase lakiga. Infotahvil saab kajastada ranna-ala plaani ja tegevuste paiknemist, infotelefoninumbreid jmt. Ranna-alale tuleks paigutada ka päästerõngaga infotahvel. Infosisu ja lõplikud infotahvlite lahendused tuleb täpsustada tööprojektiga.

Mänguvahendid (M, L) paiknevad ranna-ala keskosas kahel peegelpildis oleval liivkattega alal. Mänguelemendid on valitud kahele vanusele 1-8a ka 9-14a. Mänguväljaku seadmete materjal on valdavalt robiinia puit mis sobitub asukohale ning on vastupidav. Asukohad vt asendiplaan MA-4-02, tooted vt väikevormide spetsifikatsioon MA-8-01.

Mänguväljaku tõstetud serv. Ranna mängualadele on projekteeritud tõstetud, betoonist ning puidust kattega ääris (erilahendus vt. joonis MA-7-01). Maapealne osa on maapinnast 280mm kõrgusega. Sisekonstruktsioon on betoonist ja katteks on lehislaudis 100x28mm.

Riietuskabiin (RK) on projekteeritud ranna-ala laudtee äärde, olemuselt samasse asukohta, kus tänagi asub riietuskabiin. Projekteeritud kabiin on kahekohaline, st korraga saab kasutada kaks inimest. Riietuskabiini sees on istepink ning 4 metall nagi. Kabiini materjal on puit ja metall. Üldkonstruktsioon on projekteeritud metallist, mis on kuumtsingitud ja pulbervärvitud hallikassiniseks (RAL5008). Riietuskabiini fassaadi osa on projekteeritud massiivsetest lehise prussidest 75x200mm. Puitosad on lihvitud ja viimistletud UV kaitsega õliga (erilahendus vt. joonis MA-7-02).

Puidust terrassid ja laudtee (PT) Ranna alal on projekteeritud laudistee (lehislaudis). Laudisteele on projekteeritud puhketaskud kus on ettenähtud pingid, prügikastid. Laudteelt pääseb ka olemasoleva betoonplatvormi juurde, mis on kavandatud korrastada ja katta terrassilaudisega – niiviisi tekib uus puhkekoht, kust on head vaated jõe (erilahendus vt. joonis MA-7-04).

6.1.2 Olemasolevad rajatised

Kalda tn 2 asub olemasolev puidust ümara põhiplaaniga paviljon (eksplikatsiooninumber 20), mis võib säilida omal kohal, kuid võib ka kuuluda likvideerimisele. Tegemist on suhteliselt heas seisuga korraliku paviljoniga, mis leiab kindlasti kasutust.

Projektlahendusega likvideeritakse olemasolev katusealune istumiskoht (mis jääb projekteeritud lauatennise ala juurde). Katusealuse võib likvideerida, aga võib ka teisaldada uude kohta pikniku-grillialal, kuna sarnaselt eelpoolmainitud paviljoniga, on tegemist heas korras rajatisega, millele tuleks teostada põhjalik hooldus (lihvimine, õlitamine). Uus koht kooskõlastada projekteerija ja tellijaga.

Kõik muud olemasolevad rajatised, rattahoidikud, mänguväljakute seadmed, riietuskabiinid, tuleks asendada projektijärgsetega. Rajatised demonteeritakse ning antakse üle valdajale.

 	Projekti nimetus: Narva-Jõesuu sadama – ja jõeäärse territooriumi ning esindusväljaku põhiprojekt		
	Address: Suur-Lootsi 2, 8 ja 10, Kalda tn 2, Narva-Jõesuu linn, Ida-Virumaa		
Projektijuht: S. Kasepalu	Dokumendi nimetus: Seletuskiri		
Koostaja: S. Kasepalu, E. Koel, M. Jürimets	Töö nr: 23072	Staadium: Põhiprojekt	Dokumendi tähis: MA-3-01

7 KONSTRUKTIIVNE OSA

Esindusväljaku lava arhitektuurse projektiosa juurde kuulub ehituskonstruksioonide põhiprojekt, vt eraldi köide.

8 HALJASTUS

8.1 Olemasoleva haljastuse kaitsmine

Puude säilitamise võimalikkuse hindamisel on lähtutud standardist EVS 939-3:2020 „Puittaimed haljastuses. Osa 3: Ehitusaegne puude kaitse“

Olemasoleva säilitatava haljastuse kaitsmisel tuleb lähtuda alljärgnevast:

- Kaevetöö tegemisel säilitatavate puude läheduses, kus võib olla tegemist kergesti variseva pinnasega, rajatakse tugiseinad, mis väldivad juurestiku kahjustumist pinnase nihkumise tagajärjel;
- Puud taluvad kaevetöid nende läheduses erinevalt – männi juurestik on sügav ning ei laiu, seevastu kuuskede ja kaskede juurekava on pinnapealne ning tugeva häiringu korral muutuvad puud kergesti tormihellaks. Eriti hoolikalt jälgida kaevetööde korrektset teostamist tundlike puuliikide ümbruses.
- Võimalusel tuleks alustada säilivate puude „koolitamist“ juba vähemalt 1 aasta enne ehitustööde algust. Selleks kaevatakse puu ühele küljele, tulevase kaevetööde piirini madal kraav, mis vooderdatakse seejärel veekindla vineeriga. Teisele küljele, kuhu ehitustöid ei kavandata, kaevatakse samuti madal kraav, mis täidetakse värske viljaka mullaga. Seeläbi alustab puu juurte kasvatamist soodsamate tingimuste suunas ning kannatab paremini hilisemaid ehitustöid.
- Üle 4 cm läbimõõduga juuri ei tohi läbi raiuda. Kui sellise läbimõõduga juured jäävad kaevetööde alasse, siis tuleb seal kaevata labidaga käsitsi ja seda ka vaid puu ühelt küljelt. Kui juurte läbiraiumine siiski vajalikuks peaks osutama, siis tuleb juured läbi lõigata teravalt (järsult) – lõikekoht ei tohi jääda narmendav või ebaühtlane. Buldooser lõhestab juuri ja sellised haavad sulguvad väga raskelt, seega tuleb seda teha käsitsi saega. Paljastunud juured tuleb nii ruttu kui võimalik katta mulla, multši või niiske kangaga.
- Kaevetööga seotud alal piiratakse üksikpuud või puude ja põõsaste grupid piki juurestiku kaitseala piiri ajutise piirdeaiaga;
- Kaevetöö tegemisel juurestiku kaitsealal paigaldatakse puudele tüvekaitse ning kaevetöö tehakse kas käsitsi või kinnisel viisil;
- Kuivaperioodil kastetakse kahjustatud juurtega puid ning paljastunud juured kaetakse kuivamise vältimiseks. Katta võib näiteks märja turbapinnasega;
- Liiklemise või materjalide ladustamise vajadusel juurestiku kaitsealal kaetakse maapind viisil, mis välistab pinnase tihenemise. (Näiteks paigaldatakse geotekstiil alla – killustiku-liivapadi peale);
- Kaevetööd segavate puude raieid ning okste kärpimise töid teostab arborist;
- Juurte kaitseks suurte masinate tallamise vastu asetatakse maapinnale, ümber tüve, masinate liikumisteele puitkilbid. Tüvi kaitstakse ajutise piirdega; kui piiret ei ole võimalik paigaldada, vooderdatakse puu tüvi plankudega või spetsiaalmähisega. Vältimaks okste rebimist, lõigatakse alumised, tõenäoliselt viga saavad oksad, kuid seejuures ei tohi võra jääda ühepoolseks.
- Heakorratööde käigus tuleb olemasolevat maapinda vastavalt vajadusele tõsta või langetada. Kui muuta oluliselt mullapinna taset kasvava puu lähiümbruses (juurekael ja aktiivne juurestiku osa), võib puu hukkuda. Selle vältimiseks jäetakse maapind kasvava puu ümber endisele tasemele. Endise mullapinna ning uue pinna vahel tekkiv kõrguste vahe lahendatakse tugimüüride või nõlvadega. Maapinna tõstmisel puu ümber võib pinnasega

 	Projekti nimetus: Narva-Jõesuu sadama – ja jõeäärse territooriumi ning esindusväljaku põhiprojekt		
	Adress: Suur-Lootsi 2, 8 ja 10, Kalda tn 2, Narva-Jõesuu linn, Ida-Virumaa		
Projektijuht: S. Kasepalu	Dokumendi nimetus: Seletuskiri		
Koostaja: S. Kasepalu, E. Koel, M. Jürimets	Töö nr: 23072	Staadium: Põhiprojekt	Dokumendi tähis: MA-3-01

täita ka ala kuni puu tüveni, ent seejuures peab olema tagatud juurekaela efektiivne õhustatus.

8.2 Kavandatud raied ja ümberistutused

Noored ja elujõulised parkla haljastuspuud, mille tüve diameeter jääb alla 8cm, istutatakse ümber. Ümberistutuste asukohad on näidatud haljastuse asendiplaanil sinise tingmärgiga.

Puud tuleb teisaldada sellisel aastaajal, kui nad on puhkeseisundis, varakevadel või hilissügisel.

Puu teisaldatakse oma uude istutuskohta. Sõltuvalt puu suurusest toimub see kas käsitsi või tõstemehhanismidega. Uus istutuskoht on varem ette valmistatud. Ümberistutamisel lisada istutusaugu põhja ja külgedele 40 cm paksune kiht poollagunenud kompostmulda kiiremaks juurdumiseks.

Teisaldades tuleb juurepalli püüda hoida tervena. Selleks tuleb juurepalli ühest servast kergitada ja tõmmata juurepalli ümber riie. Riie tuleb eemaldada, kui puu on uues istutusaugus. Ümberistutatav puu ei tohi kauaks istutamata jääda, muidu võivad juured läbi kuivada. Istutusaugu läbimõõt on vähemalt 60 cm suurem kui juurepalli läbimõõt ning sügavus 20 cm suurem kui juurepalli kõrgus.

Vahetult enne ja pärast ümberistutamist tuleb taimi korralikult kasta. Ümberistutamise järgsel 2-3 aastal vajavad taimed rohkem hooldust, kuivade ja kuumade ilmadega kasta 1-3 päeva tagant.

Ümberistutamine peab toimuma kutsetunnistusega aedniku või arboristi juhendamisel.

8.3 Projekteeritud haljastus

8.3.1 Taimmaterjali valik

Taimmaterjali valikul on pööratud tähelepanu olemasolevale kohalikule haljastustrile ning taimeliikide vastupidavusele linna- ja liikluskeskkonnale, sealhulgas on arvestatud talvise teehooldusega.

Taimede valiku spetsifikatsioon vt eraldi tabel MA-8-02 ning istutusjoonis vt MA-4-02.

8.3.2 Kavandatud raied

Projektiga ei ole kavandatud suurte vanade puude raieid. Ranna alal jäävad parkimisala lahenduse piirkonnas ehituse alla üksikud noored isetekkelised puud. Ehitustööde käigus mahavõetavatele puudele või puude võrade kärpimise vajadusel taotleda hoolduslõikuse- ja raeluba. Hoolduslõikuse peab teostama arborist.

 	Projekti nimetus: Narva-Jõesuu sadama – ja jõeäärse territooriumi ning esindusväljaku põhiprojekt		
	Address: Suur-Lootsi 2, 8 ja 10, Kalda tn 2, Narva-Jõesuu linn, Ida-Virumaa		
Projektijuht: S. Kasepalu	Dokumendi nimetus: Seletuskiri		
Koostaja: S. Kasepalu, E. Koel, M. Jürimets	Töö nr: 23072	Staadium: Põhiprojekt	Dokumendi tähis: MA-3-01

9 PROJEKTEERITUD KATTED JA KVALITEEDINÕUDED

Käesolevas peatükis ei ole kirjeldatud katendite aluskihte ega nende paksuseid. Kõik katendikonstruktsioonid, tööde tehnoloogia, ettevalmistustööd, tööohutus vt Teedehituslik osa.

9.1 Üldised paigaldusnõuded

- Enne paigaldust eemaldada külmakerkeohtlikud pinnasekihid. Kindlasti ei tohi aluskihi alla jääda kõdunevaid materjale (muld, turvas, saepuru, juured, ehituspraht jne).
- Enne sillutuskivide paigaldamist tuleb koos maastikuarhitekti ja omanikujärelvalvega üle vaadata aluskatte ja muude eeltingimuste seisukord. Puudused, mis takistavad projekti- ja nõuetekohast paigaldust, likvideeritakse.
- Tehtavad tööd ja kasutatavad materjalid peavad vastama MaaRYL2010 nõuetele.
- Sillutuskivides ei tohi olla mõrasid või pragusid ega kahjulikke aineid. Töövõtja peab partiid objektile üle kontrollima.
- Sillutuskivide tarnija peab teatama suurimad lubatud tolerantsid.
- Platsil tuleb tooted ladustada nii, et need säiliks kahjustamatult. Tooted tuleb kaitsta niiskuse, määrdumise, kriimustumise ja jää eest.
- Igal tööetapil tuleb vältida toodete määrdumist. Määrduvad kivid tuleb koheselt puhastada ning kahjustunud kivid asendada.
- Sillutuskivide ja -plaatide nõuded vt Teedehitusliku osa seletuskiri.

9.2 Projekteeritud katendid

ESINDUSVÄLJAKU GRANIITPLAAT – esindusväljakut läbivate põhiliste jalakäigusihtide katteks on projekteeritud saetud servadega ning põletatud pealispinnaga graniitplaadid mõõtmetega 900x300mm.

ESINDUSVÄLJAKU MUSTRIGA ALADE GRANIITPLAAT – esindusväljakul purskkaevu tsooni on projekteeritud ruudukujulise formaadiga graniitplaadid mõõtmetega 350x350mm, mis laotakse hele- ja tumehalli toonis rombimustrisse, vastavalt laotise joonisele.

BETONPLAAT – Esindusväljakul ülejäänud aladel kasutatakse mustrite ladumiseks ruudukujulist betoonplaati 350x350mm, hele- ja tumehall.

VÖÖKIRJAD – jalakäigusihtide serva on kavandatud punase ja halli betoonkiviga (kartanokivi formaat) tihedama mustriga nn „vöökiri“.

BETONKIVISILLUTIS – Ülejäänud kõnniteed, sh Suur-Lootsi tn ja rannas parkla kõrval platsid lahendatakse halli kartanokivisillutisega.

MURUKIVISILLUTIS – Parkimiskohad kaetakse ruudukujulise muruvuugiga betoonkiviga, nt Rudus Akvakivi.

GRANIITKIVISÕELMED – esindusväljaku etapi põhja osas, koertega vettemineku kohani on projekteeritud graniitsõelmetest looklevad jalutusteed, toon hall. Sõelmed on fraktsiooniga 0-8 mm.

Graniitplaatide ja betoonkivide täpne paksus vt Teedehituslik osa. Sillutise laotised ja üleminekukohad ühelt katendilt teisele tuleb lahendada tööprojektiga.

Kõikide katendite mõõdud, konstruktiivsed kihid (alus- ja paigalduskihid) ja äärised on kirjeldatud projekti Teedehituslikus osas.

 	Projekti nimetus: Narva-Jõesuu sadama – ja jõeäärse territooriumi ning esindusväljaku põhiprojekt		
	Address: Suur-Lootsi 2, 8 ja 10, Kalda tn 2, Narva-Jõesuu linn, Ida-Virumaa		
Projektijuht: S. Kasepalu	Dokumendi nimetus: Seletuskiri		
Koostaja: S. Kasepalu, E. Koel, M. Jürimets	Töö nr: 23072	Staadium: Põhiprojekt	Dokumendi tähis: MA-3-01

9.3 Piirded ja äärised

Äärekivid. Kõnniteede ja platside ääriks on äärekivi, v.a graniitsõelmetest teelõik, mis ääristatakse metallservaga. Sõiduteede ääristamiseks kasutatakse tardkivimist (graniit) äärekive.

Puitserv. Väiksel mänguväljakul Vana tn 1 kinnistul, on projekteeritud ääriks massiivpuidust pruss, mis paigaldatakse kruvivaiadega. Prussi mõõdud on 150x150mm.

Haljastuse piirded. Esindusväljakul asuvate haljastusega ribapeenarde ääristamiseks kasutatakse sügavat, uputatud metallserva (nt Milford Freestyle Contrast), mis võimaldab tagada taimedele ulatuslikumat kasuvaluse mahtu. Metallääris peab olema toetatud pöönadega, et tagada ka sillutiskatte toetus. Murusse rajatavaid istutusalasid (pöösaste grupid ja üksikud puud) ei ääristata füüsilise servatootega.

10 VALGUSTUS, ELEKTRIVARUSTUS, VALVEKAAMERAD

Maastikuarhitektuurse eriosa köites on kirjeldatud üldisi välisruumi valgustamise põhimõtteid. Valgustite, mastide, kaamerate jmt täpne spetsifikatsioon on toodud projekti sidevarustuse, elektrivarustuse ja välisvalgustuse osas.

Esindusväljaku üldvalguse loovad kandilise vormikeelega mastvalgustid. Aktsendiks on loodud tugimüüri olevate pinkide serva alla LED-valgusribad. Samuti annab lisavalgust ja -meeleolu purskkaevu vee- ja valgusemäng ning laululava sisene valguslahendus.

Ranna alal on arvestatud hooajalise üleujutusohuga ning veepiirile lähedale valgustust kavandatud ei ole. Kalda tänava ääres ja parkimisala tsoonis on mastvalgustid, millelt tulev valgus on piisav ka mängualade valgustamiseks.

Kavandatud valgustuslahendus ei too endaga kaasa valgusreostust ning vastab kehtivatele standarditele ja normidele. Valgusvärvus on 3000K, kasutatud on ainult LED valgusallikaid.

 	Projekti nimetus: Narva-Jõesuu sadama – ja jõeäärse territooriumi ning esindusväljaku põhiprojekt		
	Adress: Suur-Lootsi 2, 8 ja 10, Kalda tn 2, Narva-Jõesuu linn, Ida-Virumaa		
Projektijuht: S. Kasepalu	Dokumendi nimetus: Seletuskiri		
Koostaja: S. Kasepalu, E. Koel, M. Jürimets	Töö nr: 23072	Staadium: Põhiprojekt	Dokumendi tähis: MA-3-01

11 NÕUDED E HITUSTÖÖDELE

- Nõuetekohaseks ehitamiseks on vaja koostada tööprojekt (vt Majandus- ja taristuministri määrus nr 97 „Nõuded ehitusprojektile“ § 10 (1), EVS 932:2017 p 5 „Ehitusprojekt“). Koostatud tööprojekt tuleb täiendavalt kooskõlastada võrguvaldajatega.
- Objektile võib esineda tundmatuid maa- aluseid kommunikatsioone (elektri-, side-, veevõrgud ja muud rajatised), mis võivad suurendada tööde mahtusid ja tööde maksumust.
- Geodeetiline alusplaan on koostatud enne projekteerimist, seega võib ehitustöödega alustamise hetkeks olla reaalne olukord muutunud. Enne ehitustöödega alustamist on ehitajal kohustus kontrollida, kas projekteerimise aluseks olnud geodeetiline alusplaan on ajakohane. Asukohtades, kus geodeetiline alusplaan ei ole ajakohane, on ehitajal kohustus koostada vastavad muudatused lahenduses.
- Plaani mahamärkimine objektile toimub digitaalse projektplaani alusel.
- Käesolevat seletuskirja käsitleda tervikuna koos maastikuarhitektuursete jooniste ja eriosade projektide osade jooniste, seletuskirja ja spetsifikatsioonidega. Vastuolude ilmnemisel erinevate projektiosade vahel tuleb teavitada projektijuhti.
- Haljastustöid võivad teostada ainult Kutsekoja Kutsestandardis kehtestatud kutseoskustega maastikuehituse või aedniku eriala spetsialistid, kel on sarnase mahuga objektide rajamise varasem kogemus. Haljastuse rajamise järelevalve peab teostama eriala spetsialist.
- Kõikide toodete ja materjalide näidised kooskõlastada projekti vastutava maastikuarhitekti (Signe Kasepalu, +372 56607085 signe.kasepalu@kprojekt.ee) ja Tellijaga. Projekti koostamisel on arvestatud ehituskirjelduses nimetatud toodetega; tooteid võib asendada analoogidega vaid põhjendatuse korral ja juhul, kui analoog on tehniliste ja visuaalsete omaduste poolest võrdväärne, kui see ei vähenda tehnilisi, esteetilisi või muulaadseid kvaliteediomadusi. Toote muutus toob kaasa projekti muudatuse ja tuleb kooskõlastada järelevalve käigus enne muudatuse tegemist. Vastutus vahetuse eest jääb ehituse töövõtjale.

11.1 Nõuded materjalidele

Nõuded metallpindadele:

- Metallosade keskkonnaklass üldiselt C4 (maapinna ja betooniga kokkupuutuvad pinnad). Kinnitusvahendite keskkonna klass on sama kinnitatava pinnaga.
- Kinnitamiseks kasutada roostevabu A4 (1.4436 -Standardi EN 10088 kohane roostevabateras) kinniteid (keskkonnaklass C4). Kinnituslahendus kooskõlastada detaili tootjaga.
- Poldipeade toon sama kinnitatava pinnaga.
- Väikevormid ankurdada keemiliste ankrutega vundamendi külge. Ankrud varras roostevaba terasest. Varras katta kübarmutriga. Toon analoogne kinnitatava pinnaga.
- Kõikide metallosade teravad servad peavad olema ümardatud (faas 1 mm). Teravaid servi, mis põhjustaks vigastusi või rebiks riideid, ei tohi jääda.

Betoonpinnad:

 	Projekti nimetus: Narva-Jõesuu sadama – ja jõeäärse territooriumi ning esindusväljaku põhiprojekt		
	Address: Suur-Lootsi 2, 8 ja 10, Kalda tn 2, Narva-Jõesuu linn, Ida-Virumaa		
Projektijuht: S. Kasepalu	Dokumendi nimetus: Seletuskiri		
Koostaja: S. Kasepalu, E. Koel, M. Jürimets	Töö nr: 23072	Staadium: Põhiprojekt	Dokumendi tähis: MA-3-01

- Betoonpinna nähtaval osal rakendada Eesti Betooniühingu juhendi BÜ4 esitatavaid nõudeid. Nähtavad pinnad - sile vormipind. Betoonplaadid – kopteripind (astmelisus ei ole lubatud). Nähtavate pindade kvaliteediklass A, muud pinnad (vundamendid) C.
- Raketises kasutada pinnatud filmipinnaga kase või segavineeri. Raketistes kasutada uusi, varem kasutamata vineeritahvleid. Pinnad peavad olema puhtad ja terved, servad peavad olema sirgelt ja puhtalt lõigatud.
- Raketis peab olema valmistatud vastavuses tarindi kujujoonisega, mis tuleb täpsustada järgmises projekteerimise staadiumis konstruktiivses osas. Raketise sisepind ja liited peavad tagama esitatud pinnaklassi nõuete täitmise. Kinnitused ja fiksaatorid ei tohi jätta nähtavatele betoonpindadele jälgi ja peavad olema eemaldatavad ilma betooni struktuuri või pinda rikkumata. Raketis peab olema tihe, liitekohtades ei tohi olla pinnakõrguse erinevusi. Raketise sisepinnad peavad olema puhtad, lahtirakestamise hõlbustamiseks kasutatav raketisemääre ei tohi tekitada betoonipinna värvimuutusi.
- Betooni servadel 5 mm faas või vastavalt EK projektiosale.

11.2 Nõuded taimede kasvualuste rajamisele

11.2.1 Puude ja põõsaste kasvualused

Kasvualus tehakse kas kohalikust mättamullast, lisades mullaparandusaineid ja väetisi, või spetsiaalsest kasvumullast. Kasvumuld peab olema projekteeritud taimeliikide kasvuks sobiv ega tohi sisaldada ohtlikke aineid üle piirmäära. Kasvumuld ei tohi sisaldada prahti, kive ega mitmeaastasi juurumbrohte. Puude ja põõsaste kasvumuld võib sisaldada jämedat kruusa ja väikesi kive (6-50 mm läbimõõduga osakesi) kuni 15 kaaluprotsenti. Kvaliteetne kasvualus peab olema niiskust ja toitaineid hoidev, vett läbilaskev, mitte mudastuv, mitte tihenev ja struktuurilt vastupidav. Kasvualuse toitainesisaldus, happelisus, läbilaske- ja takistusvõime ning püsivus selgitatakse välja mullaanalüüside abil. Haljastuse rajaja peab Tellija nõudmisel esitama tellijale mulla päritolu või keemilise koostise kohta dokumentatsiooni.

Kasvumuld ei tohi olla liiga tihke ja kõvastunud: peab surumisel kergesti lagunema. Kasvualuse poorsus peab olema vähemalt 40%. Kasvualus peab üleni ja kogu sügavuselt olema ühtlane.

Puud on projekteeritud üldjuhul segaistutustega haljakutesse, kus kasvuala **rajatakse kogu istutusala ulatuses** taimekasvuks sobiva kasvumullaga ning etteantud sügavuses. Istutatavate puude asukohtadel tuleb kasvualuse sügavus tagada minimaalselt 1m. Puuderühmadele/ridadele rajatakse kasvualus ühtse alana (kraavina). Puude istutusala sügavuseks on minimaalselt 1m.

11.2.2 Põõsaste ja püsikute kasvualused

Põõsastele ja püsikute lausistutusalaadele rajada kasvualus **ühtlase alana, sügavusega 60 cm**. Ainult püsikutega haljastatud lausistutusalaade sügavuseks võib jätta 40cm, kuid üldiselt on projekteeritud segaistutused, mille sügavuseks on 60cm.

11.2.3 Muru kasvualus

Teede- ja platside äärsed haljasalad tuleb planeerida, vajadusel täiendada täitepinnasega, katta kasvualusega, paksusega 15 cm. Kasvualus tehakse kas kohalikust mättamullast, lisades mullaparandusaineid ja väetisi, või spetsiaalsest kasvumullast.

Uue kasvualuse rajamisel tuleb kasvualuse materjal laotada eelnevalt planeeritud pinnale, seda veidi aluspinda segades, et ei tekiks järsku üleminekut eri kihtide vahel. Kasvualuse pind tuleb tasandada. Tasandatud pind tuleb tihendada rullides nii, et sinna ei jääks käimisel jälgi.

Kasvualus ei tohi olla liiga tihenenud. Kasvualuste pinnad peavad olema tasased, ilma lohkedeta. Maapinna kõrgused peavad vastama projektile. Sajuvesi peab olema kalletega kasvualuse pinnalt ära juhitud. Muru kasvualus peab jääma äärekivi või katendiga tasa.

 	Projekti nimetus: Narva-Jõesuu sadama – ja jõeäärse territooriumi ning esindusväljaku põhiprojekt		
	Adress: Suur-Lootsi 2, 8 ja 10, Kalda tn 2, Narva-Jõesuu linn, Ida-Virumaa		
Projektijuht: S. Kasepalu	Dokumendi nimetus: Seletuskiri		
Koostaja: S. Kasepalu, E. Koel, M. Jürimets	Töö nr: 23072	Staadium: Põhiprojekt	Dokumendi tähis: MA-3-01

Murus paiknevad puude ja põõsaste kasvualused peavad jääma murust 50-100 mm kõrgemaks, et oleks arvestatud loomuliku mulla tihenemisest tingitud vajumine.

11.3 Istikud ja istutustööd

Haljastuse projekteerimisel on arvestatud olemasolevate ja projekteeritud trasside paiknemisega. Mehhanismidega kaevamised olemasolevatele säilivatele trassidele lähemal kui 2 m on keelatud. Samuti on keelatud uute trasside paigaldamised lähemale kui 2 m olemasolevast säilivast haljastusest. Uute tehnovõrkude ja haljastuse vahelised kujad on määratud tehnovõrkude valdajate tehnilistes tingimustes.

Kõik projekteeritud istikud peavad vastama standardile EVS 939-2:2020 „Puittaimed haljastuses. Osa 2: Ilupuude ja -põõsaste istikute kvaliteedinõuded“. Projekteeritud taimmaterjalile (istikute suurused) on nõuded toodud Taimmaterjali spetsifikatsioonis MA-8-02.

11.3.1 Puude istutamine

Koht augu põhjas, kuhu asetatakse juurepall, tuleb tihendada, et ära hoida istutatud taime edasist mulla sisse vajumist. Juurepalliga istikud kastetakse enne istutamist läbimärjaks. Samuti tuleb istutusauk enne istutamist kasta. Paigaldatakse kastmistoru. Juurepalliga istikuid käsitletakse nii, et juurepall ei laguneks enne istutamist. Kui juurepalli ümber olev kangas sisaldab tehiskiudu, siis eemaldatakse see riie istutuse ajal. Looduslikest materjalidest tehtud juurepalli sidumise nöörid avatakse alles siis, kui istikud on lõplikult auku paigaldatud.

Puu istutamisel peab jääma puu juurekael mullapinna tasandile. Istikut hoitakse augu kohal paigal, kuni auk on täidetud. Muld tihendatakse rohke kastmise teel ja surutakse kinni nii, et istik kinnitub mulda ja juured saavad hea kontakti mullaga. Puu asend peab jääma vertikaalne, ka kallakutel. Ridaistutuse korral kontrollitakse istutuse korrektsust vajadusel nõoriga. Peale istutamist tuleb kasta 50-100 l veega. Kastetakse ka vihmaperioodil.

11.3.2 Põõsaste ja püsikute istutamine

Põõsaistikute puhul kasutada nõuistikuid. Põõsad ja püsikud istutada lausistutusalaadesse maleruut-paigutusega, et vältida visuaalselt silmatorkavaid sirgeid taimeridu. Äärmised taimeread, mis jäävad teede ja platside servadesse, istutada teeservast vähemalt 50cm kaugusele, et vältida teehoolde käigus saaste, lumetõrje jm mehaanilisi vigastusi. Alades, kus pole võimalik jätta piisavat istiku kaugust teeservast, tuleb tagada regulaarne külgmiste taimede kärpimine.

Põõsaistikutele teostada liigile sobilik istutusjärgne tagasilõikus (tavaliselt 1/3 taime kõrgusest lõigatakse tagasi).

11.4 Multš

Lausistutusalaade multšimine esindusväljakul. Väljaku istutusalaade, mis külgnevad sillutisega, katteks on kavandatud ümarateralist või purustatud kruusa fraktsioonide 8-16mm ja 16-32mm segu (vahekorras 70/30), et pinna lõpp-ilme oleks loodusliku muljega – meenutaks jõeäärset. Kruusakatte alla paigaldatakse kihtide eraldamiseks geotekstiil NGS I või analoog.

Murusse istutatavate puude ja põõsagruppide alused kaetakse keskmise fraktsiooniga männikoore multšiga (sorteeritud osakeste suurus 15-48 mm), et vältida niitmisel tehtavaid vigastusi ning põõsaaluste umbrohtumist. Okaspuu koorepurukatega istutusalaadele ei paigaldata geotekstiilist eralduskihti. Hoiduda tuleb okste ning puu tüve katmisest multšiga, tuleb jätta u 10 cm raadiune must ala. Multšikiht peab olema 7 cm paksune. Multši koostises olevad koored ja raielaastud peavad olema ühetaolised, purustatud ja kõdunemata ega tohi sisaldada umbrohtu ega umbrohu seemneid.

 	Projekti nimetus: Narva-Jõesuu sadama – ja jõeäärse territooriumi ning esindusväljaku põhiprojekt		
	Adress: Suur-Lootsi 2, 8 ja 10, Kalda tn 2, Narva-Jõesuu linn, Ida-Virumaa		
Projektijuht: S. Kasepalu	Dokumendi nimetus: Seletuskiri		
Koostaja: S. Kasepalu, E. Koel, M. Jürimets	Töö nr: 23072	Staadium: Põhiprojekt	Dokumendi tähis: MA-3-01

NB! Multšikiht ei tohi olla õhem ettenähtust. Liiga õhukeseks kulunud multšikiht võib põhjustada umbrohtumist, vähendada geotekstiili kasutusiga. Hooldustööde hulka kuulub multši uuendamine, mis on oluline teostada samaaegselt pöösaste noorenduslõikustöödega.

11.5 Toestamine

Puu toestatakse kuni kolme tugiteibaga (hõõveldatud ja vähemalt 5 cm läbimõõduga) kohe pärast istutamist. Tugiteibad paigaldada väljapoole mullapalli enne istutusaugu kasvumullaga täitmist. Puu sidumiseks tugiteivaste külge tuleb kasutada pehmet ja laia linditaolist sidumismaterjali. Toestus peaks olema kuni 3 aastat ning igal aastal tuleb sidemeid uuendada. Tugiteibad peavad kogu haljasala ulatuses olema paigaldatud ühetaoliselt ja samas suunas.

11.6 Muru rajamine

Murualad saab rajada nii siird- kui külvimuruna. Siirdemuru paigaldatakse tihendatud ja tasandatud mullale, kihi paksus vähemalt 15 cm. Enne muru kohale asetamist anda mullale muru püsiväetist 30 - 40 gr/m. Murutükid paigutada tihedalt üksteise kõrvale, et ei jääks vahesid. Seejärel tuleb murutükid kinni vajutada. Pärast kohale asetamist kohe tugevasti kasta. Kuivade ilmade puhul jätkata kastmist, kuni kamar juurdub; s.o 10-14 päeva.

Kui murud rajatakse seemnest, siis muruseeme peab olema varustatud sertifikaadiga, kasutada kodumaise või naaberriikide päritoluga seemneid, millel on head idanemis- ja katvusomadused. Muru on soovitatav külvata aprill – mai ja juuli lõpp – septembri algus.

Muruseemnesegu (vastavalt Riigiteede haljastustööde juhisele peab koosnema vähemalt kolmest kõrreliste liigist, millest üks peab olema punane aruhein (*Festuca rubra*) osakaaluga vähemalt 55%. Karjamaa raiheina (*Lolium perenne*) osakaal seemnesegus ei tohi olla üle 15%. Valget ristikut (*Trifolium repens*) ei tohi olla üle 5%.

Tüüpne muruseemnesegu (vastavalt Riigiteede haljastustööde juhisele) punane aruhein (võsundiline) 78%, Aasnurmikas 5%, harilik kastehein 5%, lambaaruhein 5%, karjamaa raihein 5%, valge ristik 2%

Muruseemne külvamistihedus 20-30 g/m².

 Koko	Projekti nimetus: Narva-Jõesuu sadama – ja jõeäärse territooriumi ning esindusväljaku põhiprojekt		
	Aadress: Suur-Lootsi 2, 8 ja 10, Kalda tn 2, Narva-Jõesuu linn, Ida-Virumaa		
Projektijuht: S. Kasepalu	Dokumendi nimetus: Seletuskiri		
Koostaja: S. Kasepalu, E. Koel, M. Jürimets	Töö nr: 23072	Stadium: Põhiprojekt	Dokumendi tähis: MA-3-01

12 HOOLDUSPLAAN

Töövõtjal tuleb tagada teostatud haljastusele ja avaliku ruumi elementidele (inventar, katendid) garantiihooldus vähemalt kaheks aastaks peale tööde üleandmist.

12.1 Paigaldatud väikevormide hooldus

Väikevormide tootja peab kaasa andma spetsiaalselt toote jaoks välja töötatud hooldusjuhised, mille järgi teostatakse rajatiste pesu, kordus-lihvimist või peitsimist jm.

12.2 Üldised haljastuse hooldusnõuded

Taimede hooldus erineb aastate lõikes, kuna kõiki töid ei ole vaja igal aastal teha (nt noorenduslõikus, väetamine jms). Oluline on tagada korralik ja õigeaegne hooldus ja kastmine 2-3 esimese aasta jooksul, et taimed kasvama läheksid.

Haljastuse garantiihoolduse alla kuulub garantiiperioodil kastmine, vajadusel väetamine, toestamine, toetus rihmade olemasolu ja nende tugevuse kontrollimine, istutusala hoidmine umbrohuvaba, taimede esimesed hoolduslõikused, multši lisamine. Garantiikorras toimub ka taimede asendamine, kui see juhtub töövõtja tegemata tööde või istikute halva kvaliteedi tõttu, ja vandalismi korral.

12.3 Istutatud puude hooldus

Säilitatavatel puudel tuleb teostada hoolduslõikus ehituse järgselt ning edaspidi iga 4-5a tagant. Eemaldatakse võraste sissepoole või hõõruvad oksad, eemaldatakse liiga järsu nurga all väljuvad harud jm. Jälgida, et peale ehitustööde lõppemist ei oleks puudel tööde käigus vigastada saanud oksid – need peab eemaldama. Võrahooldust võib teha ainult eriharidusega spetsialist (arborist, aednik).

Toetus ja kastmine. Regulaarselt (kord kuus) tuleb kontrollida kõigi istutatud puude tugiteivaste ja turvarihmade olemasolu ja seisukorda, vajadusel rihmasid lõdvemaks lasta. Vajadusel tuleb neid uuendada.

Puittaimede puhul tuleb teostada kastmist, mis on olulisim hooldustöö esimese kahe-kolme aasta jooksul pärast istutamist. Kohe pärast istutamist tuleb istikut kasta 50–100 liitrise veekogusega (sõltuvalt istiku suuruselt), suurem osa vett valada kastmistorusse, väiksemal määral kasta pealt. Kasta tuleb ka vihmaperioodil.

Värskelt istutatud puude koheseks kastmiseks tuleks eelkõige kasutada niisutuskotti, mis mahutab 75 l vett. Niisutuskotti on parem kasutada ka sillutisega ümbritsetud puude juures. Kotist imbub vesi vaikselt pinnasesse kiirusega 8-10 l/h. Niisutuskott käib tõmbelukuga ümber puu ning suurema veekoguse andmiseks saab omavahel ühendada mitu kotti. Kott on valmistatud UV-kiirguse kindlast PVC-materjalist. Niisutuskott on kastmiseks vaid ajutine lahendus ning tuleks mõnda aega pärast istutamist puu ümbert eemaldada. Igale tänavapuule paigaldatakse projektis igal juhul ka kastmistoru, seega on võimalik ka toru kaudu kastmine.

Hooldus- ja kujunduslõikused. Noorte, istutatud puude võra kujundamisega võib alustada pärast puittaimede juurdumist (1-2a). Noortel tänavapuudel on vaja teostada regulaarset võra kujundust, et võra muutuks tihedaks ja kompaktseks kuid samas säiliks puu all liikumisruum vähemalt 2.4m. Arborist hindab noorte puude hoolduslõikusvajaduse iga 1-2aasta järel. Hiljem, kui puud on juurdunud, saavutanud soovitud kasvukuju ning aastane juurdekasv on stabiilne ja hea, võib hoolduslõikuse ajavahemikku pikendada 2-3 aastale.

Puu seisukohalt on parim lõikamise aeg aktiivne kasvuperiood, kui lehed on täiskasvanud. Väikeste okste lõikamine sobib siiski igasse aasta-aega. Puud reageerivad suvistele lõikehaavadele operatiivsemalt kui talvistele, mil taim on uinunud ega kasvata haavu kohe kinni. Talvised madalad temperatuurid võivad põhjustada kambiumi kahjustusi. Lõikekohtade juurde ilmuvad koorelõhed. Lõikamist tuleks vältida

 	Projekti nimetus: Narva-Jõesuu sadama – ja jõeäärse territooriumi ning esindusväljaku põhiprojekt		
	Adress: Suur-Lootsi 2, 8 ja 10, Kalda tn 2, Narva-Jõesuu linn, Ida-Virumaa		
Projektijuht: S. Kasepalu	Dokumendi nimetus: Seletuskiri		
Koostaja: S. Kasepalu, E. Koel, M. Jürimets	Töö nr: 23072	Staadium: Põhiprojekt	Dokumendi tähis: MA-3-01

vahetult enne lehtede langemist ja selle ajal, kuna puu püüab sel ajal hakata energiat kokku hoidma ning talvel kui temperatuurid on langenud alla -5 C.

Okaspuude hoolduslõikus teha märtsis või sügisel, mil puud on puhkeolekus. Okaspuude lõikamisel tuleb alles jätta okastega oks vähemalt 2/3 ulatuses, sest ilma okasteta oksaosa kuivab. Okaspuu latva ära lõigata ei tohi. Ära lõigatakse lume tõttu murdunud, kuivanud, haigustest ja kahjuritest kahjustunud oksad.

Lehtpuude latva võib erandjuhul ära lõigata kuni esimese sobiva tugeva oksaharuni, mille läbimõõt ei tohi olla väiksem kui 1/3 äralõigatust.

Talihoolet. Teedelt ei tohi lükata soolatud lund teeäärsetele puudele ja põõsastele. See kahjustab puid ja põõsaid ning võib lühendada puittaimede kasvu ja ka iga.

12.4 Põõsaistutuste ja püsikute hooldus

Põõsad on projektis üldjuhul ettenähtud vabakujulistena, kuid kärbituna. Põõsaste võra tihendamiseks vajab põõsas iga-aastast lõikamist. Lõikamisel tuleb arvestada, et on liigid, mida tuleb lõigata kevadel enne õitsemist – ja liigid, mida tuleb lõigata peale õitsemist. Põõsaste hooldamine on märkimist väärivalt lihtsam ja selle tegija ei pea ilmtingimata arboristi haridusega olema, küll aga aednik II.

Kui uued kasvud tärkavad, siis alustatakse järk-järgult kastmise ja väetamisega. Vastavalt taimeliigile tuleb teostada kevadised noorenduslõikused.

Peenarde kobestamine ja/või umbrohutõrje, eriti istutuste servas tuleb teostada vastavalt vajadusele. Täiendusistutused tuleb teostada vastavalt vajadusele, vajaduse hindab aednik.

Koheselt eemaldada närbunud õied ja õisikud, et taim ei kulutaks energiat seemnete valmimisele. Eemaldada kuivavad lehed ja varred (taime esteetiline välimus). Noorenduslõikus tuleb teostada vastavalt taimeliigile, mehaanilised vigastused tuleb kõrvaldada igal aastal;

Leht- ja õisdekoratiivsete püsikute pealsed lõigatakse hoolduse käigus maha sügisel, kõrrelised jt püsikud, mis on dekoratiivsed ka talvisel ajal, lõigatakse tagasi kevadise hoolduse käigus.

12.5 Murualade hooldus

Kui murualad rajatakse siirdmuruga, siis pärast muruvaiba paigaldamist tuleb hoolikalt jälgida, et muru enne juurdumist ära ei kuivaks. Selle vältimiseks on kuni lõpliku juurdumiseni (ca 2 nädalat) vaja muru ohtralt kasta, läbi leotada;

Projektala murualade maksimaalne kõrgus on 7-10 cm, kogu kasvuperioodi jooksul; niita tuleb regulaarselt, mitte madalamalt kui 4-6 cm. Takistuste ümbrus tuleb puhastada nii sageli, et need ei erine piirkonna esteetilisest üldilmest; nähtavad niitmisjääd tuleb rehitseda; Kuival alal vajab dekoratiivmuru süstemaatilist kastmist. Kasta tuleks pärast lõunat, et vesi ei aurustuks enne maasse imbumist. Kasta tuleks 1 kord nädalas 10-20 m³/ha. Umbrohutõrje tuleb teostada vastavalt vajadusele;

Muru hooldamisel vajalikud tööliigid on: niitmine, väetamine, kastmine, multšimine, õhutamine, tasandamine (mulla lisamine, muruseemne külv, rullimine), umbrohutõrje, haiguste ja kahjurite tõrje.

Muru hooldatakse regulaarselt ja kõik vajalikud hooldustööd planeeritakse nii, et oleks tagatud murutaimede kasv ja areng pikas perspektiivis. Prügi eemaldatakse murult esimesel võimalusel. Murupindade hooldus on üks suuremaid kuluartikleid.

 	Projekti nimetus: Narva-Jõesuu sadama – ja jõeäärse territooriumi ning esindusväljaku põhiprojekt		
	Adress: Suur-Lootsi 2, 8 ja 10, Kalda tn 2, Narva-Jõesuu linn, Ida-Virumaa		
Projektijuht: S. Kasepalu	Dokumendi nimetus: Seletuskiri		
Koostaja: S. Kasepalu, E. Koel, M. Jürimets	Töö nr: 23072	Staadium: Põhiprojekt	Dokumendi tähis: MA-3-01

13 TULEOHUTUSE OSA

Projekt on koostatud tuginedes järgmistele tuleohutusala- ja õigusaktidele:

- Tuleohutuse seadus;
- Siseministri 30.03.2017 määrus nr 17 „Ehitisele esitatavad tuleohutusnõuded“;
- Siseministri 12.12.2022 määrus nr 44 "Nõuded tulekustutitele ja voolikusüsteemidele ning nende valikule, paigaldamisele, tähistamisele ja korrashoiule";
- Majandus- ja taristuministri 17.07.2015 määrus nr 97 "Nõuded ehitusprojektile".

Välilavale täiendavaid TO nõudeid ei rakendu.

14 MÜRA

Projekteeritavate tehnoseadmete tekitatav müra ei tohi kinnistu piiril ületada normtasemeid. Keskkonnaministri 16.12.2016 määruse nr 71 "Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid" lisas 1 sätestatu kohaselt rakendatakse tehnoseadmete tekitatava müra piirväärtusena tööstusmüra sihtväärtust.

15 KESKKONNAKAITSE

15.1 Ehitusaegne puude kaitse

Ehitustööde ajal tuleb juhendada standardist EVS 939-3:2020 „Puittaimed haljastuses. Osa 3: Ehitusaegne puude kaitse“.

Enne ehitustööde algust tuleb projektikohaselt määratleda säilitatavate puude vm haljastuse kaitsetsoon, et kaitsta taimi ehitustööde käigus tekkida võivate vigastuste ja kahjustuste või otsese hävimise eest. Puude puhul on kaitsetsoon minimaalselt puu võra ristprojektsioon maapinnal. Tsoon tuleb piiritleda fikseeritud (latt- või plast-) taraga. Tsooni märgistus tuleb säilitada kogu ehitustegevuse aja kuni viimaste haljastustööde valmimiseni.

Kui mingil puhul on vajalik masinate või ehitajate sisenemine puu(de) kaitsetsooni, tuleb paigaldada puutüvele kaitse. Tüve ümber siduda püstised lauad, laudade ja tüve vahele panna pehmenus (kivivill, autokummid, vms). Laudadest kaitse peab ulatuma kogu tüve ulatuses võrani. Jälgida tuleb, et ehitustööde käigus ei vigastataks puude oksid. Vajadusel võib haljastusliku hinnangu koostanud dendroloogi nõusolekul kärpida puu alumisi oksid nii, et see ei tekita puule jäävaid kahjustusi ja puu võrakuju säilib. Kärpimisi ja võra kujundust tohib teha ainult arboristi kutsetunnistust omav inimene. Tegevus kooskõlastada Tellijaga.

15.2 Jäätmekäitlus

Ehituse Töövõtja vastutab ehitusperioodil keskkonnakaitse eest ehitusplatsil ja sellega vahetult piirnevail aladel vastavalt Eesti Vabariigis kehtivatele seadustele ja nõuetele ning Tellija poolt esitatud juhiste. Tähelepanu tuleb pöörata ehitustöödel tekkivate jäätmete käitlusele, kaasa arvatud tee maa-ala puhastamise töö käigus leitud olmeprügi ja muude jäätmete käitlemisele. Jäätmed tuleb käitlemiseks anda vastava keskkonnakaitsele omavale käitlejale.

 	Projekti nimetus: Narva-Jõesuu sadama – ja jõeäärse territooriumi ning esindusväljaku põhiprojekt		
	Adress: Suur-Lootsi 2, 8 ja 10, Kalda tn 2, Narva-Jõesuu linn, Ida-Virumaa		
Projektijuht: S. Kasepalu	Dokumendi nimetus: Seletuskiri		
Koostaja: S. Kasepalu, E. Koel, M. Jürimets	Töö nr: 23072	Staadium: Põhiprojekt	Dokumendi tähis: MA-3-01

Ohtlikud jäätmed tuleb koguda muudest jäätmetest eraldi ning üle anda ohtlike jäätmete käitlemise litsentsi omavatele ettevõtetele. Ehitusjäätmete käitlemise eest vastavalt jäätmeseadusele ja projekti ala kohaliku omavalitsuse jäätmekäitlus eeskirjadele vastutab jäätmete valdaja.

Käesolevas projektis käsitlemata juhtudel tuleb juhendada Jäätmeseadusest ja kohaliku omavalitsuse jäätmekäitluseeskirjadest.

Ehitusjäätmeid on keelatud panna segaolmemahutisse.

Olemasoleva inventari seisukorda tuleb hinnata enne likvideerimist või üle andmist. Olemasolev inventar antakse üle Tellijale, kes otsustab seadmete taaskasutamise või utiliseerimise üle. Mittekõlblik inventar tuleb utiliseerida ja taaskasutatav inventar tuleb eemaldada taaskasutamist võimaldavas seisus ning transportida Tellijaga kokku lepitud laoplatsile (Narva-Jõesuu linna piires).

15.3 Keskkonnareostuse vältimine

Kalda tn 2 kinnistu ning sinna kavandatud rekreatsiooniala on regulaarselt üle ujutatavad, mistõttu tuleb tagada, et veekokku ei satuks üleujutuste ajal keskkonnareostust põhjustavaid aineid. Projektil on kavandatud plats teisaldatavatele tualettidele, mis tuuakse sinna ainult suvise kõrghooaja alguses ning eemaldatakse hooaja lõppedes. Talveks ei tohi üleujutusala jääda ühtegi reostust põhjustavat lahtiselt paigutatud objekti.

16 NÕUDED E HITUSTÖÖLE

Vastavalt kehtivatele õigusaktidele ja standarditele on nõuetekohaseks ehitamiseks vaja koostada tööprojekt (vt Majandus- ja taristuministri määrus nr 97 „Nõuded ehitusprojektile“ §10 (1), EVS 932:2017 p 5 „Ehitusprojekt“) ja võrguvaldaja nõudel see nendega kooskõlastada.

Objektil võib esineda tundmatuid maa-aluseid kommunikatsioone (elektri-, side-, veevõrgud ja muud rajatised), mis võivad suurendada tööde mahtusid ja tööde maksumust. Geodeetiline alusplaan on koostatud enne projekteerimist, seega võib ehitustöödega alustamise hetkeks olla reaalne olukord muutunud. Enne ehitustöödega alustamist on ehitajal kohustus kontrollida, kas projekteerimise aluseks olnud geodeetiline alusplaan on ajakohane. Asukohtades, kus geodeetiline alusplaan ei ole ajakohane, on ehitajal kohustus koostada vastavad muudatused lahenduses.

Projekteerimisel on arvestatud maapinnal olevate nähtavate konstruktsioonidega ja saada oleva informatsiooniga maa-aluste rajatiste kohta ning muu projekteerimise käigus teadaoleva infoga projekti staadiumile vastava detailsusega. Ehitamisel tuleb arvestada olemasolevate, teadmata asukohaga, kõrgusega ja läbimõõduga rajatiste võimalikust ümberpaigutamisest, toestamisest, kaitsmisest jm tuleneva kuluga.

Plaani mahamärkimine objektil toimub digitaalse projektplaani alusel.

Kõikide toodete ja materjalide näidised kooskõlastada Tellijaga. Projekti koostamisel on arvestatud ehituskirjelduses nimetatud toodetega; tooteid võib asendada analoogidega kui analoog on tehniliste ja visuaalsete omaduste poolest võrdväärne ja kui see ei vähenda tehnilisi, esteetilisi või muulaadseid kvaliteediomadusi. Toote muutus toob kaasa projekti muudatuse ja tuleb kooskõlastada järelevalve käigus enne muudatuse tegemist. Vastutus vahetuse eest jääb ehituse Töövõtjale.

 	Projekti nimetus: Narva-Jõesuu sadama – ja jõeäärse territooriumi ning esindusväljaku põhiprojekt		
	Adress: Suur-Lootsi 2, 8 ja 10, Kalda tn 2, Narva-Jõesuu linn, Ida-Virumaa		
Projektijuht: S. Kasepalu	Dokumendi nimetus: Seletuskiri		
Koostaja: S. Kasepalu, E. Koel, M. Jürimets	Töö nr: 23072	Staadium: Põhiprojekt	Dokumendi tähis: MA-3-01

Töövõtja peab järgima projekti kooskõlastustel, kooskõlastuste koondtabelis ja/või ehitusloal märgitud kolmandate osapoolte võimalike täiendavate tingimustega.

Ehitustööde tegemise ajaks on vajalik objekt nõuetekohaselt märkide ja viitadega tähistada.

Kõik tööde korrektseks teostamiseks vajalikud ajutised laoplatid kuuluvad lahutamatu osana iga konkreetse töötapi juurde. Ajutiste laoplatide asukohad on Töövõtja kohustatud ise enne tööde algust leidma ning vajadusel sõlmima nende kasutamiseks vajalikud kokkulepped. Vajadusel tuleb ajutiste laoplatide asukohad täpsustada ja/või kooskõlastada täiendavalt Tellijaga enne ehitustööde algust. Kasutuskõlblikud lammutussaadused anda üle valdajale, ülejääk utiliseerida vastavalt jäätmekäitluseadusele.

Töövõtja peab hoolitsema, et ehitustööde käigus teostataks kõik seaduste ja määrustega määratud ülevaatused ja kontrollid vastavate ametiisikute poolt. Kontrollidest tuleb eelnevalt Tellijat teavitada, kuid mitte vähem kui 1 tööpäev ette, et tema esindaja võiks ülevaatusdest osa võtta.

Tööde alustamisel tuleb informeerida tehnovõrkude valdajaid ja vajadusel täpsustada tehnovõrkude täpne asukoht surfimise teel.

Kaevamistöid võib alustada vastavate lubade olemasolul ning tööde teostamine peab olema kooskõlas tööde tellijaga. Tööde teostamisel tehnovõrkude kaitsetsoonis tuleb kinni pidada kehtestatud ohutustehnilistest nõuetest. Kommunikatsioonide kaitsetsoonis (2m) kaevetööd teostada käsitsi.

Ehitusaegse liikluskorralduse eest vastutab Töövõtja. Enne ehitustööde alustamist kohustub koostama Töövõtja ehitusaegse liikluskorralduse skeemi, mis tuleb kooskõlastada Narva-Jõesuu linnaga. Ehitusaegne liikluskorraldus ehitusobjektile peab vastama kooskõlastatud skeemile.

Töövõtja peab teavitama projekteerijat kõigist projektis leitud ebaselgustest ning võimalikest vasturääkivustest enne, kui ta võtab vastu konkreetse teostamise otsuse.

Pinnasetööde teostamisel tuleb jälgida pinnase omadusi organoleptiliselt (hinnata lõhna ja visuaalsuse alusel). Kui väljakaevatavas pinnases on tunda kütusele iseloomulikke lõhna või näha pinnasekihtides selgesti eristuvat naftasaaduste reostust, tuleb sellest teavitada Narva-Jõesuu linnavalitsust. Reostuskolde likvideerimiseni muu reostuse levikut soodustav tegevus peatada. Kasutusloa taotlusele lisada dokumendid, mis tõendavad ehitamisel tekkinud jäätmete ja pinnase nõuetekohast üleandmist taaskasutamiseks või ladestamiseks. Vajadusel tuleb kaasata keskkonnaspetsialist, kes võtab pinnasest proovid, mille analüüsitulemuste põhjal otsustatakse pinnase edasine käitlemine.

Kaev- ja ehitustöödel hoiduda maapinna ja pinnase saastamisest reostusohlike ainetega ning reostustunnustega pinnase ilmnemisel võtta sellest pinnaseproov ja piirarvu ületava reostuse korral asendada reostunud pinnas puhta täitepinnasega. Reostunud pinnase kokku kogumine ja äravedu tuleb tellida vastavat jäätmeluba omavalt ettevõttelt. Juhtumist teavitada tellijat.

16.1 Nõuded töövõtjale

Ehitustööde töövõtja peab tagama, et ehitusfirma ja ehitusega seotud töötajad oleksid kindlustatud. Töötajad peavad olema instrueeritud tööohutusalaselt ja olema varustatud töötamiseks vajalike kaitsevahenditega.